

Årsregnskap 2021

Versjon 1. mars 2022

Konsolidert regnskap for Tromsø kommune

Innledning

Tromsø kommunes konsoliderte årsregnskap for 2021 legges herved frem i henhold til bestemmelsene i kommuneloven av 22.06.2018, forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. av 07.06.2019, og god kommunal regnskapsskikk (GKRS), herunder kommunale regnskapsstandarder (KRS).

Tromsø kommune rapporterer i henhold til forskrift om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner mv. av 18.10.2019, og KOSTRA-veilederen for 2021 (KOMMUNE-STaT-RApportering).

Årsregnskapet inneholder forskriftsbestemte oppstillinger og noter (§ 5-2 i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. av 07.06.2019, heretter omtalt som budsjett- og regnskapsforskriften). For det konsoliderte regnskapet er de forskriftsbestemte oppstillingene; bevilgningsoversikt investering (§ 5-5), økonomisk oversikt etter art – drift (§ 5-6) og balanseregnskapet (§ 5-8), jamfør (§ 10-3 i budsjett og regnskapsforskriften).

Tromsø kommune bestod i 2021, i tillegg til kommunekassen, av tre kommunale foretak (Tromsø Havn KF, Tromsøbadet KF og Tromsø brann og redning KF). I tillegg til at hver av de nevnte enhetene skal utarbeide sine egne årsregnskap og styrets årsberetning, skal det utarbeides et samlet årsregnskap for hele virksomheten (konsolidert årsregnskap) og en samlet årsberetning for Tromsø kommune (kommuneloven § 14-6 og § 14-7). Årsregnskapene og årsberetningene skal behandles av kommunestyret senest 30. Juni (kommuneloven § 14-3).

Vedtaket om årsregnskapet skal angi hvordan et eventuelt merforbruk skal dekkes inn. Merforbruket er det som står igjen etter strykninger av avsetninger til disposisjonsfond etc. (§ 4-2 i budsjett og regnskapsforskriften). Et eventuelt merforbruk skal dekkes inn i driftsregnskapet året etter at det oppsto. Hvis merforbruket ikke kan dekkes inn året etter at det oppstod, skal det dekkes inn senest det andre året etter at det oppstod (kommuneloven § 14-11). Et udekket beløp i investeringsregnskapet skal føres opp til dekning på investeringsbudsjettet året etter at det oppstod, etter at så mye som mulig av beløpet er strøket mot avsetninger til ubundet investeringsfond (§ 4-5 i budsjett- og regnskapsforskriften). Etter kommunelov av 22.06.2018, er ikke mindreforbruk i driftsregnskapet lenger aktuelt, da dette skal avsettes direkte til disposisjonsfond, etter strykningsbestemmelsen, jamfør (§ 4-3 i budsjett- og regnskapsforskriften). På tilsvarende måte er heller ikke udisponert beløp i investeringsregnskapet aktuelt lengre, da det først skal foretas strykninger og deretter avsettes direkte til ubundet investeringsfond (§ 4-6 i budsjett- og regnskapsforskriften).

Det konsoliderte årsregnskapet utarbeides ved å slå sammen årsregnskapene til de enhetene som skal inngå i konsolideringen. Transaksjonene og mellomværende mellom enhetene skal elimineres i henhold til god kommunal regnskapsskikk (§ 10-1 i budsjett- og regnskapsforskriften, se KRS (F) nr. 14). Reglene om årsavslutning i kapittel 4 i budsjett- og regnskapsforskriften gjelder likevel ikke for *det konsoliderte årsregnskapet*, slik at bunnlinja i det konsoliderte årsregnskapet blir *summen av bunnlinjene i enhetene*. Det konsoliderte driftsregnskapet kan derfor vise merforbruk selv om flere av enhetene har svært gode resultater. Tilsvarende vil gjelde for bunnlinja i investeringsregnskapet, som blir summen av bunnlinjene i enhetene sine investeringsregnskap.

Driftsregnskapet for 2021 ble avsluttet i 0, som følger av at hverken de kommunale foretakene eller kommunekassen hadde merforbruk i 2021.

Investeringsregnskapet for 2021 ble avsluttet med et udekket beløp på 71,5 mill. kroner. Dette tilsvarer det udekkete beløpet i kommunekassen (67,3 mill. kroner) og Tromsø brann og redning KF (4,2 mill. kroner). Tromsø brann og redning KF må dekke inn beløpet på 4,2 mill. kroner i neste budsjettperiode. Kommunale foretak har selv ansvaret for å dekke inn eventuell udekket finansiering i investeringsregnskapet. Kommuneloven har ikke tilsvarende bestemmelser for overføring av midler til kommunale foretak som det er for merforbruk i driftsregnskapet. Kommunekassens udekkede beløp må dekkes inn i neste års investeringsbudsjett (økonomirapport I-2022).

Til sammenligning var det i 2020 et merforbruk i driftsregnskapet på 4,1 mill. kroner og et udekket beløp i investeringsregnskapet på 1 mill. kroner.

Netto driftsresultat er positivt med 210,1 mill. kroner i 2021, til sammenligning var netto driftsresultat i 2020 positivt med 113,2 mill. kroner. Dette gir en samlet resultatforbedring på 96,9 mill. kroner. Ved årsslutt viser det konsoliderte balanseregnskapet disposisjonsfond på 334,7 mill. kroner og ubundet investeringsfond på 6,9 mill. kroner.

Tromsø, 1. mars 2022

Stig Tore Johnsen

Kommunedirektør

Innhold

Innledning	2
Forskriftsbestemte oppstillinger	6
Økonomisk oversikt etter art – drift (§ 5-6).....	6
Bevilgningsoversikt investering (§ 5-5, 1. ledd)	7
Balanseregnskapet (§ 5-8)	8
Noteopplysninger	10
Organisering av kommunens virksomhet	10
Kommuneregnskapet – et finansielt og bevilgningsorientert regnskap	13
De grunnleggende regnskapsprinsippene:	13
God kommunal regnskapsskikk	14
Forskriftsbestemte noteopplysninger	15
Noter - Konsolidert årsregnskap	16
A) Enheter i det konsoliderte årsregnskapet (§ 10-4 a).....	16
B) Enheter som er utelatt fra det konsoliderte årsregnskapet (§ 10-4 b og 10-3)	16
C) Enheter har kommet til eller gått ut av det konsoliderte årsregnskapet (§ 10-4 c)	16
D) Regnskapsopplysninger (§ 10-4 d)	17
E) Fordeling av inntekter, utgifter, eiendeler, gjeld og egenkapital (§ 10-4 e)	17
Note 1 - Endring i arbeidskapital (§ 5-10 a)	19
Note 2 - Oppstilling av kapitalkontoen (§ 5-10 b).....	20
Note 3 – Endring i regnskapsprinsipp, regnskapsestimat og korrigeringer av tidligere års feil (§ 5-10 c)	21
Note 4 - Anleggsmidler (§ 5-11 a)	22
Note 5 - Aksjer og andeler i varig eie (§ 5-11 b)	24
Note 6 - Utlån (§ 5-11 c).....	26
Note 7 - Markedsbaserte finansielle omløpsmidler (§ 5-11 d)	27
Note 8 - Rentesikring (§ 5-11 e)	28
Note 9 - Langsiktig lånegjeld (§ 5-12 a)	29
Note 10 – Avdrag på lån (§ 5-12 b)	31
Note 11 - Pensjon (§ 5-12 c).....	32
Note 12 - Garantiansvar (§ 5-12 d).....	34
Note 13 - Avsetning og bruk av fond (§ 5-13 a).....	36
Note 14 - Selvkost (§ 5-13 b).....	38
Note 15 - Salg av finansielle anleggsmidler (§ 5-13 c)	40
Note 16 - Ytelser til ledende personer (§ 5-13 d)	41
Note 17 - Godtgjørelse til revisor (§ 5-13 e).....	42

Note 18 – Vesentlige poster og transaksjoner i regnskapet	43
Note 19 - Økonomisk utvikling	46
Note 20 Usikre forpliktelser, betingede eiendeler og hendelser etter balansedagen	51

Forskriftsbestemte oppstillinger

Økonomisk oversikt etter art – drift (§ 5-6)

(tall i hele tusen kroner)	Note	Regnskap 2021	Regnskap 2020
Rammetilskudd		-1 985 518	-1 996 366
Inntekts- og formuesskatt		-2 721 935	-2 351 740
Eiendomsskatt		-237 255	-221 382
Andre skatteinntekter		0	-14
Andre overføringer og tilskudd fra staten		-104 943	-160 639
Overføringer og tilskudd fra andre		-882 008	-772 289
Brukerbetalinger		-237 025	-235 609
Salgs- og leieinntekter		-782 181	-757 403
Sum driftsinntekter		-6 950 866	-6 495 443
Lønnsutgifter		3 270 685	3 156 405
Sosiale utgifter		593 881	543 805
Kjøp av varer og tjenester		2 061 085	1 859 459
Overføringer og tilskudd til andre		469 403	409 758
Avskrivninger	4	468 432	461 548
Sum driftsutgifter		6 863 486	6 430 976
Brutto driftsresultat	19	-87 380	-64 467
Renteinntekter		-48 362	-45 605
Utbytter		-112 730	-48 161
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		-23	38
Renteutgifter		155 495	181 798
Avdrag på lån	10	351 283	324 731
Netto finansutgifter		345 664	412 800
Motpost avskrivninger	4	-468 432	-461 548
Netto driftsresultat	19	-210 147	-113 216
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:			
Overføring til investering		2 299	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	13	-8 714	48 846
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	19	212 451	11 883
Dekning av tidligere års merforbruk	19	4 112	56 598
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	19	210 147	117 327
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	19	0	4 112

Bevilgningsoversikt investering (§ 5-5, 1. ledd)

(tall i hele tusen kroner)	Note	Regnskap 2021	Regnskap 2020
Investeringer i varige driftsmidler		826 721	924 765
Tilskudd til andres investeringer		10 998	4 691
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		23 053	20 934
Utlån av egne midler	6	5 594	26 140
Avdrag på lån		0	0
Sum investeringsutgifter		866 366	976 530
Kompensasjon for merverdiavgift		-57 341	-81 360
Tilskudd fra andre		-239 061	-118 502
Salg av varige driftsmidler	4	-42 355	-73 797
Salg av finansielle anleggsmidler	15	0	-162
Utdeling fra selskaper		0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler		-10	-23 010
Bruk av lån		-428 166	-684 545
Sum investeringsinntekter		-766 933	-981 376
Videreutlån		183 137	196 986
Bruk av lån til videreutlån		-183 137	-196 986
Avdrag på lån til videreutlån		118 124	112 231
Mottatte avdrag på videreutlån		-110 499	-90 926
Netto utgifter videreutlån		7 625	21 305
Overføring fra drift		-2 299	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	13	-21 973	-10 156
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	19	-12 327	-5 277
Dekning av tidligere års udekket beløp		1 025	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	19	-35 574	-15 434
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	19	71 484	1 025

Balanseregnskapet (§ 5-8)

(tall i hele tusen kroner)	Note	2021	2020
EIENDELER			
Faste eiendommer og anlegg		11 735 609	11 409 688
Utstyr, maskiner og transportmidler		308 217	325 678
Sum varige driftsmidler	4	12 043 826	11 735 366
Aksjer og andeler	5	865 273	842 219
Obligasjoner		0	0
Utlån	6	1 195 764	1 117 470
Sum finansielle anleggsmidler		2 061 036	1 959 690
Immaterielle eiendeler		0	0
Pensjonsmidler	11	6 346 585	6 174 756
Sum anleggsmidler		20 451 447	19 869 812
Bankinnskudd og kontanter		619 253	312 399
Aksjer og andeler		0	0
Obligasjoner		0	0
Sertifikater		0	0
Derivater		0	0
Sum finansielle omlopsmidler	7,8	0	0
Kundefordringer	18	159 013	158 841
Andre kortsiktige fordringer	18	309 487	295 724
Premieavvik	11	595 567	621 976
Sum kortsiktige fordringer		1 064 066	1 076 541
Sum omlopsmidler	1	1 683 319	1 388 940
SUM EIENDELER		22 134 766	21 258 752

(tall i hele tusen kroner)	Note	2021	2020
EGENKAPITAL OG GJELD			
Disposisjonsfond	19	-334 694	-122 243
Bundne driftsfond	13,14	-148 871	-157 585
Merforbruk i driftsregnskapet	19	0	4 112
Sum egenkapital drift		-483 565	-275 716
Ubundet investeringsfond	19	-6 932	-19 260
Bundne investeringsfond	13	-11 781	-33 754
Udekket beløp i investeringsregnskapet	19	71 484	1 025
Sum egenkapital investering		52 770	-51 989
Kapitalkonto	2	-5 054 798	-4 595 692
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	3	24 147	24 147
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering	3	0	0
Sum annen egenkapital		-5 030 651	-4 571 545
Sum egenkapital		-5 461 445	-4 899 250
Gjeld til kredittinstitusjoner		-2 210 163	-2 153 804
Obligasjonslån		-6 219 800	-6 167 000
Sertifikatlån		-1 236 018	-1 082 978
Sum lån	8,9	-9 665 981	-9 403 783
Pensjonsforpliktelse	11	-5 968 476	-5 965 042
Sum langsiktig gjeld		-15 634 457	-15 368 824
Leverandørgjeld	18	-328 271	-272 689
Likviditetslån		0	0
Derivater		0	0
Annen kortsiktig gjeld	18	-710 554	-717 631
Premieavvik	11	-39	-357
Sum kortsiktig gjeld	1	-1 038 863	-990 677
Sum gjeld		-16 673 321	-16 359 501
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		-22 134 766	-21 258 752
MEMORIAKONTI			
Ubrukte lånemidler		233 402	94 705
Andre memoriakonti		1 032	1 117
Motkonto for memoriakontiene		-234 434	-95 822

Noteopplysninger

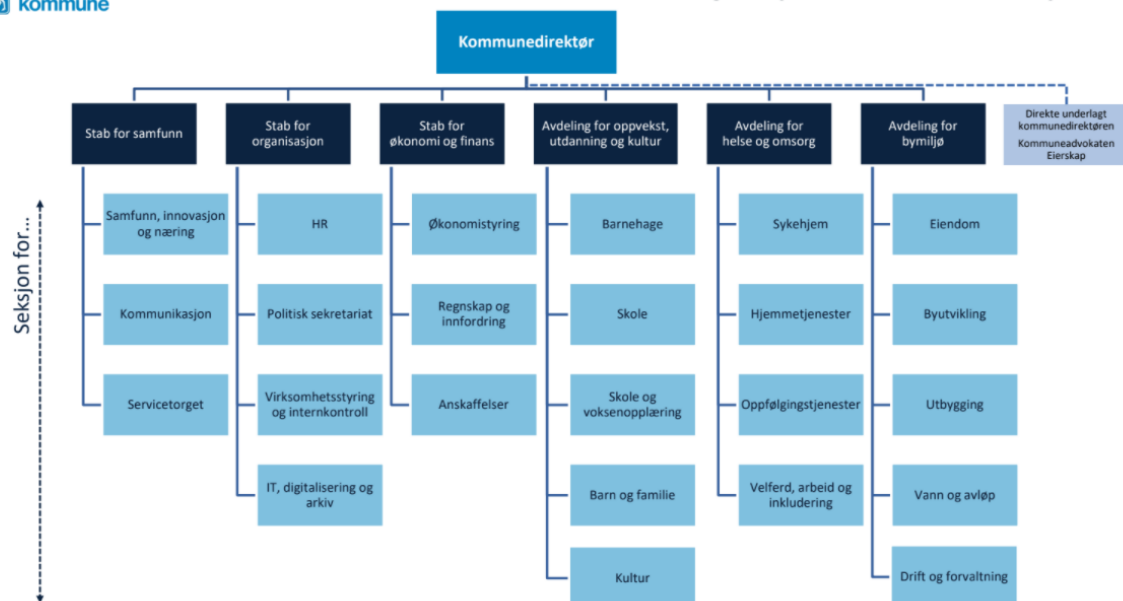
Organisering av kommunens virksomhet

Kommunekassen sin egen virksomhet:

Tabell I: Organisering av kommunekassens virksomhet 2020

Organisasjonskart Tromsø kommune 1. juni 2021

Den samlede virksomheten til kommunen er organisert innenfor kommunekassen, med unntak av:

Kommunale foretak (egne regnskap, men i samme juridiske enhet)

Tromsø Havn KF eies 100 % av Tromsø kommune. Virksomheten er kommunens havnefaglige organ og skal ivareta de administrative og forvaltningsmessige oppgavene Tromsø kommune er tillagt etter havne- og farvannsloven.

Tromsø brann og redning KF eies 100 % av Tromsø kommune. Virksomheten skal ivareta kommunen sine oppgaver og plikter etter Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver av 14.06.2002, og tilhørende forskrifter. Tromsø brann og redning KF ivaretar også Tromsø kommunes vertskommune rolle i de interkommunale samarbeidene IUA og 110-sentralen, samt selvkostområdet feiing.

Tromsøbadet KF eies 100 % av Tromsø kommune. Virksomheten skal drifte, videreutvikle og vedlikeholde et helårs folkebad på en forretningsmessig forsvarlig måte. Selskapet skal gi et godt og attraktivt tilbud som lovpålagt skoleundervisning, svømmeidretter, klatring for kommunens og regionens innbyggere og tilreisende.

Aksjeselskap som utfører en del av kommunal tjenesteproduksjon

Tromsø kommune eier aksjeselskap som utfører en del av kommunal tjenesteproduksjon. Disse er egne juridiske enheter som fører egne regnskap. Følgende aksjeselskap tilhører denne kategorien:

Tromsø Parkering AS eies 100 % av Tromsø kommune. Virksomheten har som formål å bedre trafiksikkerhet, fremkommelighet, tilgjengelighet og miljø.

Remiks Miljøpark AS eies av Tromsø kommune (99,9 %) og Karlsøy kommune (0,1 %). Virksomheten har som formål å være totalleverandør av avfallstjenester. Remiks Husholdning AS ivaretar selvkostområdet renovasjon.

Interkommunale selskap

Interkommunale selskap (IKS) er egne juridiske enheter, som fører egne regnskap. Tromsø kommune har eierandeler i følgende interkommunale selskap:

Aurora Kino IKS eierandel 64,40 %

KomRev Nord IKS eierandel 17,70 %

K-sekretariatet IKS eierandel 19,02 %

Interkommunale samarbeid

Kommuner kan samarbeid om løsning av felles oppgaver på flere måter enn de nevnte organisasjonsformene; interkommunalt selskap og aksjeselskap. Innenfor rammen av kommuneloven § 17 kan interkommunale samarbeid organiseres som politiske råd¹, kommunalt oppgavefelleskap² eller vertskommunesamarbeid³.

Interkommunale samarbeid der Tromsø kommune er vertskommune;

Tromsø-området regionråd (gammel kommunelov § 27)

Interkommunal øyeblikkelig hjelp –KAD-senger (vertskommune samarbeid etter kapittel 20 i ny kommunelov)

Akuttberedskap barnevernet (vertskommune samarbeid etter kapittel 20 i ny kommunelov)

Interkommunalt samarbeid mot akutt forurensning (IUA) (gammel kommunelov § 27)

110-sentralen/Alarmsentral (vertskommune samarbeid etter kapittel 20 i ny kommunelov)

Ingen av disse samarbeidene er egne rettssubjekt, eller fører egne regnskap. Samarbeidets utgifter og inntekter inngår i vertskommunens årsregnskap. IUA og 110-sentralen inngår i Tromsø brann og redning KF sitt regnskap.

Vertskommunesamarbeid etter kommuneloven kapittel 20 innebærer at en kommune (samarbeidskommune) kan avtale med en annen kommune (vertskommune) at vertskommunen skal utføre oppgaver og treffe avgjørelser etter delegert myndighet fra samarbeidskommunen. Det skal inngås en skriftlig samarbeidsavtale som blant annet skal inneholde bestemmelser om det økonomiske oppgjøret mellom samarbeidskommunene og vertskommunen, og regler for uttreden og oppløsning av samarbeidet. Samarbeidsformen etter gammel kommunelov § 27 er opphevet i ny kommunelov av 22.06.2018 og alle slike samarbeid må omdannes innen 2023.

¹ Kapittel 18 i kommuneloven

² Kapittel 19 i kommuneloven

³ Kapittel 20 i kommuneloven

Kommuneregnskapet – et finansielt og bevilgningsorientert regnskap

Kommuneregnskapet er et finansielt og bevilgningsorientert regnskap, med fokus på betalbare størrelser. Dette forklares ved at kommuneregnskapet først og fremst viser tilgang på og bruk av midler, noe som i korte trekk betyr at regnskapet i hovedsak viser inntekter og utgifter (finansielle/betalbare størrelser) og ikke kostnader og økonomisk overskudd/gevinst.

De grunnleggende regnskapsprinsippene:

Arbeidskapitalprinsippet (§ 14-6 i kommuneloven)⁴

All tilgang på og bruk av midler i året skal framgå av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet.

Bruttoprinsippet (§ 14-6 i kommuneloven)

Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er regnskapsført brutto.

Anordningsprinsippet (§ 14-6 i kommuneloven)⁴

Alle kjente utgifter og utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i Tromsø kommune sitt årsregnskap, enten de er betalt eller ikke. Med kjent menes at varer og tjenester må være levert for inntektsføring og mottatt for utgiftsføring. Tidspunktet for når fakturaer forfaller er uten betydning med tanke på bokføringstidspunkt.

Beste estimat (§ 14-6 i kommuneloven)

Hvis størrelsen på et beløp er usikkert, brukes beste estimat.

Regler om måling (Forsiktighetsprinsippet)

Forsiktighetsprinsippet er ikke nevnt som et grunnleggende regnskapsprinsipp i kommuneloven § 14-6 og er heller ikke definert som et grunnleggende regnskapsprinsipp i rammeverket. Men basert på reglene om måling av eiendeler og gjeld i § 3-2 og § 3-3 i budsjett- og regnskapsforskriften, skal urealisert tap regnskapsføres.

⁴ **Unntak fra arbeidskapitalprinsippet og anordningsprinsippet**

For lån er det kun den delen som faktisk er brukt i løpet av året som ført i investeringsregnskapet. Den delen som ikke er brukt, er registrert som memoriapost i balansen (§ 2-6 i budsjett- og regnskapsforskriften).

Regnskapsføring av premieavvik vil i henhold til (§ 3-5 og 3-6 i budsjett- og regnskapsforskriften) vil også fremstå som et unntak.

Prinsippendringer skal etter budsjett- og regnskapsforskriften § 3-7 regnskapsføres direkte mot egenkapitalen og vil også fremstå som et unntak.

A) Måling av anleggsmidler og langsiktig gjeld

I balanseregnskapet er anleggsmidler eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen.

Varige driftsmidler som bygninger, anlegg, maskiner og transportmidler, klassifiseres som anleggsmidler. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost. Anleggsmidler som har ubegrenset brukstid avskrives ikke, mens anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives etter § 3-4 i budsjett- og regnskapsforskriften. Avskrivningene starter året etter at anleggsmidlet er anskaffet. Anleggsmidler som har hatt verdifall som ikke forventes å være forbigående nedskrives til virkelig verdi.

Langsiktig gjeld måles til opptakskost. Langsiktig gjeld oppskrives ved en varig økning i forpliktelsen. Langsiktig gjeld oppskrives likevel ikke ved renteendringer på lån. Oppskrivningen reverseres i den grad grunnlaget for oppskrivningen faller bort.

B) Måling av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Tromsø kommune sine omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi (laveste verdis prinsipp). Fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon, samt markedsbaserte verdipapirer som inngår i en handelsportefølje er omløpsmidler. Markedsbaserte finansielle omløpsmidler måles til virkelig verdi.

Utestående fordringer er vurdert til pålydende med fradrag for forventet tap. Andre fordringer er omløpsmidler dersom disse forfaller innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige fordringer klassifiseres som anleggsmiddel.

Kortsiktig gjeld måles til det høyeste av opptakskost og virkelig verdi.

God kommunal regnskapsskikk

I henhold til kommuneloven (§ 14-6) skal også årsregnskapet føres i samsvar med god kommunal regnskapsskikk. God kommunal regnskapsskikk er en rettslig standard som skal utvikles innenfor den rammen lovgivningen setter. God kommunal regnskapsskikk er ment som et dynamisk begrep og skal angi standarder som kompletterer lovverket. Disse regnskapsstandardene utformes gjennom praksis, teori og samfunnsutvikling. Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS) forvalter disse regnskapsstandardene (KRS).

Forskriftsbestemte noteopplysninger

Noter er en forklaring og utdypning av informasjon til de forskriftsbestemte oppstillingene. I henhold til budsjett- og regnskapsforskriften § 5-2) skal det så langt de er aktuelle være noteopplysninger om;

- Faste noteopplysninger om arbeidskapital, kapitalkonto og endringer i regnskapsprinsipp (§ 5-10)
- Faste noteopplysninger om eiendeler (§ 5-11)
- Faste noteopplysninger om lån, avdrag, pensjon og andre forpliktelser (§ 5-12)
- Faste noteopplysninger om andre forhold (§ 5-13)
- Andre noteopplysninger i årsregnskapet som er vesentlig for å vurdere den økonomiske utviklingen og stilling (§ 5-15)

De konsoliderte regnskapet skal i tillegg inneholde opplysninger om særlig noteopplysning (§ 10-4)

Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS) kan også gjennom de kommunale regnskapsstandarder (KRS) ha gitt ytterligere krav til og spesifisering av noteopplysningene.

Særlige noteopplysninger i det konsoliderte årsregnskapet (§ 10-4)

Noter - Konsolidert årsregnskap

A) Enheter i det konsoliderte årsregnskapet (§ 10-4 a)

Det konsoliderte årsregnskapet for Tromsø kommune er sammensatt av følgende regnskapsenheter:

Tromsø kommunekommunekasse

Tromsø Havn KF

Tromsøbadet KF

Tromsø brann og redning KF

Tromsø kommune har flere interkommunale samarbeid, se tekst under kapittel om organiseringen. De interkommunale samarbeid der Tromsø kommune er vertskommune inngår samarbeidets utgifter og inntekter i vertskommunens årsregnskap, i henholdsvis kommunekassen og Tromsø brann og redning KF. I og med at *Tromsø region* og *Interkommunalt samarbeid mot akutt forurensning* ikke er omdannet etter ny kommunelov, er disse medtatt i konsolideringen.

B) Enheter som er utelatt fra det konsoliderte årsregnskapet (§ 10-4 b og 10-3)

Følgende interkommunale samarbeid som ikke er eget rettssubjekt hvor Tromsø kommune er kontorkommune er vurdert å være så små at de ikke har betydning for vurderingen av kommunens økonomiske utvikling og stilling, både hver for seg og samlet. Disse er derfor utelatt fra det konsoliderte årsregnskapet.

Tromsø-området regionråd og Interkommunalt samarbeid mot akutt forurensning er medtatt, siden de ikke er omdannet etter ny kommunelov.

C) Enheter har kommet til eller gått ut av det konsoliderte årsregnskapet (§ 10-4 c)

Følgende regnskapsenheter har kommet til eller gått ut av det konsoliderte årsregnskapet siden forrige årsregnskap.

Det er ingen nye regnskapsenheter i 2021.

D) Regnskapsopplysninger (§ 10-4 d)

Regnskapsopplysninger om enheter som nevnt i bokstav b og c, hvis dette har vesentlig betydning for vurderingen av kommunens eller fylkeskommunens økonomiske utvikling og stilling.

Det er medtatt regnskapsopplysninger om Tromsø region og Interkommunalt samarbeid mot akutt forurensning.

E) Fordeling av inntekter, utgifter, eiendeler, gjeld og egenkapital (§ 10-4 e)

Andelen av inntekter, utgifter, eiendeler, gjeld eller egenkapital som er knyttet til de øvrige deltakerkommunene i interkommunalt politisk råd eller kommunalt oppgavefelleskap som ikke er eget rettssubjekt, hvis dette har vesentlig betydning for vurderingen av kommunens eller fylkeskommunens økonomiske utvikling og stilling.

Tromsøregionen

Samarbeidet er organisert som et interkommunalt samarbeid etter gammel kommunelov § 27. Regionrådet skal fungere som et samlende organ, og jobbe aktivt for gode rammebetingelser for utvikling av Balsfjord, Karlsøy og Tromsø kommune. Regionrådet har hovedansvaret for å ivareta kommunenes engasjement på det regionale plan, og sørge for en samordnet og effektiv ledelse av denne for å nå de mål som regionrådet fastsetter. For Tromsø kommune vises det til Ksak 180/17.

Samarbeidets utgifter finansieres årlig ved tilskudd fra kommunene etter en vedtatt fordelingsnøkkel. Halvparten av utgiftene deles likt mellom medlemskommunene. Resterende halvpart av utgiftene deles etter medlemskommunenes innbyggertall. For 2021 gir dette følgende oversikt.

Tabell II: Oversikt over inntekter og utgifter fordelt på kommunene (i hele kroner) Tromsø-området regionråd

Kommuner i samarbeidet	Inntekter 2021	Utgifter 2021	+ Overskudd / - underskudd
Balsfjord kommune	219 000	239 802	- 20 802
Karlsøy kommune	197 600	215 797	- 18 197
Tromsø kommune	746 817	746 817	-
Totalt:	1 163 417	1 202 417	- 38 999

Samarbeidet ble avsluttet ved utgangen av 2021, og deltakerkommunenes andel av underskuddet ble aktivert som et krav.

Interkommunalt samarbeid mot akutt forurensning

Samarbeidet er organisert som et interkommunalt samarbeid etter gammel kommunelov § 27. Denne samarbeidsformen er opphevet i ny kommunelov av 22.06.2018 og alle slike samarbeid må omdannes innen 2023. Foretaket vil i løpet av 2022 legge frem for styret forslag til endret organisering av samarbeidet. Samarbeidende kommuner er: Balsfjord, Dyrøy, Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Målselv, Nordreisa, Senja, Skjervøy, Storfjord, Sørreisa og Tromsø. Det interkommunale samarbeidet skal ivareta deltakerkommunenes beredskap mot akutt forurensning utover minimumsberedskapen som skal være på plass i den enkelte kommune. Samarbeidet skal sette eierkommunene i stand til å møte kravene til kommunal beredskap ved akutt forurensning. Samarbeidet skal gi eierkommunene den mest kostnadseffektive beredskap mot alle typer akutt forurensning på sjø, land og i vassdrag. Samarbeidet er vedtatt i Ksak 338/94.

Tabell III: Oversikt interkommunalt samarbeid mot akutt forurensning IUA (i hele kroner)

IUA 2021			
Andel pr kommune kr 10 000 + kr 6,00 pr. innbygger			
Kommune	Innbyggertall 01.01.21	Andel pr kommune	Andel i %
Tromsø kommune	77 095	472 570	53 %
Målselv kommune	6 609	49 654	6 %
Sørreisa kommune	3 465	30 790	3 %
Dyrøy kommune	1 063	16 378	2 %
Senja kommune	14 725	98 350	11 %
Balsfjord kommune	5 559	43 354	5 %
Karlsøy kommune	2 172	23 032	3 %
Lyngen kommune	2 773	26 638	3 %
Storfjord kommune	1 831	20 986	2 %
Kåfjord kommune	2 097	22 582	3 %
Skjervøy kommune	2 893	27 358	3 %
Nordreisa kommune	4 812	38 872	4 %
Kvænangen kommune	1 166	16 996	2 %
Sum	126 260	887 560	100 %
Andre inntekter		1 172 840	
Samarbeidets totale inntekter		2 060 400	
Samarbeidets totale driftsutgifter		2 066 672	
Resultat fra virksomheten		- 6 272	
Bruk av fond		6 272	

Resultatet for 2021 viser et underskudd på 6 272 kroner som dekkes av fondet. Saldo på fondene til IUA pr. 31.12.21 er på 4 180 289 kroner, hvorav 93 475 kroner er investeringsfond. Videre har samarbeidet disse bokførte eiendelene:

Tabell IV: Oversikt eiendeler IUA (i kroner)

Eiendeler	Bokført verdi 31.12.2021
IUA Oljelenser 2014	31 408,00
IUA Kombiskimmer 2012	21 290,00
ZH50477 - Mercedes Benz Sprinter Utrykningsbil IUA	451 644,70
SUM	504 342,70

I forbindelse med brannen i den russiske tråleren i Breivika havn høsten 2019 er det et krav mot forsikringsselskapet på ca. 803 000 kroner hvor begrensningsregelen etter sjøfartsloven inntreffer. Det er derfor noe usikkerhet omkring hvor mye av fordringen som vil bli innfridd. Utover dette har ikke samarbeidet vesentlige balanseposter i regnskapet.

Faste noteopplysninger om arbeidskapital, kapitalkonto og endringer i regnskapsprinsipp

Note 1 - Endring i arbeidskapital (§ 5-10 a)

Det skal opplyses om hva arbeidskapitalen er ved inngangen av året, årets endring i arbeidskapitalen, og hva arbeidskapitalen er ved utgangen av året. Årets endring i arbeidskapitalen skal spesifiseres med netto driftsresultat, netto utgifter i investeringsregnskapet, endring i ubrukte lånemidler og virkningen av endring i regnskapsprinsipp. Spesifiseringen av årets endring kan imidlertid utelates i det konsoliderte årsregnskapet, KRS nr. 14

Kommuneregnskapet skal vise all anskaffelse og anvendelse av midler⁵. Det betyr at regnskapet er et arbeidskapitalregnskap som omfatter inntekter og innbetalingsposter, som for eksempel bruk av lån og mottatte avdrag på utlån, salg av aksjer og andeler, og utgifter og utbetalingsposter, som for eksempel avdrag på lån og utlån, kjøp av aksjer og andeler.

Tabell 1-1 viser en spesifisering av endring arbeidskapital ifølge balansen. Oversikten viser endringene i de enkelte beholdningskonti som inngår i omløpsmidlene og i kortsiktig gjeld. Tabellen viser også sum anskaffelser og sum anvendelse av midler fra drifts- og investeringsregnskapet. Arbeidskapitaloversikten viser regnskapets inntekter og innbetalingsposter, og utgifter og utbetalingsposter, dvs. bevilgningsregnskapets eksterne transaksjoner.

Tabell 1-1: Endring i arbeidskapital (i hele tusen kroner)

Balanseregnskapet :	31.12.2021	01.01.2021	Endring
2.1 Omløpsmidler	1 683 319	1 388 940	
2.3 Kortsiktig gjeld	-1 038 863	-990 677	
Arbeidskapital	644 456	398 263	246 192
Drifts- og investeringsregnskapet :			Sum
Driftsregnskapet			
Sum driftsutgifter			6 395 054
Sum driftsinntekter			-6 950 866
Netto finansutgifter			345 664
Netto driftsresultat			-210 147
Investeringsregnskapet			
Sum investeringsutgifter			866 366
Sum investeringsinntekter			-766 933
Netto utgifter videreutlån			7 625
Netto utgifter i investeringsregnskapet			107 058
Endring ubrukte lånemidler (økning +/- reduksjon-)			138 697
Endring i regnskapsprinsipp ført direkte mot egenkapital			0
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet			-241 786

Differansen på 4 406 519 kroner skyldes avsatt avdrag i Tromsø brann og redning KF, som ikke er inntektsført i kommunekassen som følger av at det ikke er innbetalt i 2021, jamfør anordningsprinsippet.

⁵ Kommuneloven § 14-6

Note 2 - Oppstilling av kapitalkontoen (§ 5-10 b)

Årets endring i kapitalkonto skal spesifiseres med årets endring i bokført verdi av anleggsmidlene og langsiktig gjeld, endring i ubrukte lånemidler og virkningen av endring i regnskapsprinsipp.

Tabell 2-1: Kapitalkonto – samlet egenfinansiering av anleggsmidlene (tall i hele tusen kroner)

Saldo kapitalkonto 1.1.2021	4 595 692 220
Økning av kapitalkonto (kreditposter):	
Aktivering varige driftsmidler	826 720 570
Kjøp av aksjer/andeler	10 760 000
Reversert nedskrivning aksjer/andeler	0
Utlån	188 832 418
Avdrag på eksterne lån	492 207 924
Endring pensjonsmidler KLP (økning)	60 781 921
Endring pensjonsmidler andre selskap (økning)	456 422 648
Reversert oppskrivning utenlandslån	0
Aktivert egenkapitalinnskudd KLP	12 293 363
Korrigerings avskrivning tidligere års feil	8 727 204
Reduksjon av kapitalkonto (debetposter):	
Avgang varige driftsmidler	15 945 460
Ordinær avskrivning varige driftsmidler	477 159 017
Salg aksjer/andeler	0
Nedskrivning aksjer/andeler	0
Mottatt avdrag på utlån	110 539 158
Avskrivning på utlån	0
Bruk av lånemidler	611 303 198
Endring pensjonsforpliktelser (økning)	3 434 437
Endring pensjonsmidler SPK (reduksjon)	345 375 655
Urealisert kurstap (oppskrivning) utenlandslån	0
Verdiendring pga inntekter justering mva. (VA)	4 603 449
Nedskrivning varige driftsmidler	394 970
Korrigerings avganger tidligere års feil	28 885 099
Saldo kapitalkonto 31.12.2021	5 054 797 825

Note 3 – Endring i regnskapsprinsipp, regnskapsestimat og korrigeringer av tidligere års feil (§ 5-10 c)

Det skal opplyses om vesentlige endringer i regnskapsprinsipp. Det skal også opplyses om vesentlige endringer i regnskapsestimater og om vesentlige korrigeringer av tidligere års feil.

I 2021 har det ikke vært vesentlige endringer i regnskapsestimater. Det er ikke foretatt endring i regnskapsprinsipp for 2021.

Tabell 3-1: Endring i regnskapsprinsipp (i hele kroner)

Endringer i regnskaps-prinsipper:	Tromsø kommune
IB 2020:	24 146 886
Endringer:	-
UB 2020:	24 146 886

I 2013 mottok Tromsø kommune et tilskudd på 1,5 mill. kroner fra Norsk Kulturfond til utbygging av Rådstua teaterhus. Tilskuddet ble feilaktig ført i driftsregnskapet og avsatt til et bundet driftsfond, men burde vært ført som et investeringstilskudd og avsatt til bundet investeringsfond. Det har vært aktivitet på investeringsprosjektet årlig siden 2014, og tilskuddet var i realiteten brukt opp i 2019. Feilen er korrigert i årets regnskap og inntektsført i investeringsregnskapet på prosjekt 505108 (Rådstua).

I 2019 endte selvkostområdet gravemelding med et underskudd på 568 107 kroner inkludert renter. Dette ble ikke ført som et fremførbart underskudd i balansen. Det samme gjelder renter på akkumulert underskudd i 2020. Selvkostforskriften § 8, 3. ledd sier at *“Et underskudd som ikke dekkes inn ved å bruke selvkostfondet, skal fremføres i selvkostregnskapet til inndekning i et senere år”*. Denne feilen er korrigert i årets regnskap ved å øke saldoen på memoriakonto for fremførbart underskudd, se posten andre memoriakonti i balanseregnskapet.

Tromsø Alpinpark AS har utestående påløpt husleie fra 2018 til og med 2021 på til sammen 5,5 mill. kroner (eksklusiv mva.). Av dette er 2,8 mill. kroner fakturert (gjelder perioden 2018-2019), og er i 2021 korrigert til utlån siden det ikke er innbetalt, og dermed med tanke på tidshorisonen er å anse som en langsiktig fordring. Renter av dette, 0,1 mill. kroner er også lagt på utlånet. Videre er det påløpt husleie på 1,7 mill. kroner for perioden 1.5.2019-31.12.2020 som ikke er fakturert i de forbigående periodene. Dette er korrigert i 2021 med en inntektsføring mot den langsiktige fordringen. Resterende beløp på 0,9 mill. kroner er påløpt husleie for perioden 2021, som også går mot den langsiktige fordringen, se note 6.

Det er korrigert for tidligere års feil i varige driftsmidler, som i vesentlig grad skyldes manglende bokføring i forbindelse med overdragelse av Heracleum og Laureng til Tromsø kommunale pensjonskasse i 2014/2015. Det er tilbakeført avskrivninger for 8,7 mill. kroner og redusert balanseført verdi med 28,9 mill. kroner, hvorav 8,2 mill. kroner av avskrivningskorrigeringen og 27,7 mill. kroner av avgang gjelder Heracleum og Laureng. Se også note 4.

Faste noteopplysninger om eiendeler

Note 4 - Anleggsmidler (§ 5-11 a)

For hver gruppe av varige driftsmidler skal det opplyses om avskrivningsperioder. For hver gruppe av varige driftsmidler skal det også opplyses om balanseført verdi ved inngangen av året, årets tilgang, avgang, avskrivninger, nedskrivninger og eventuelle reverseringer av nedskrivninger, og balanseført verdi ved utgangen av året. Leide varige driftsmidler som er balanseført, skal spesifiseres hvis leieavtalen er vesentlig. Det skal i tillegg opplyses om årsaken til vesentlige nedskrivninger og eventuelle reverseringer av slike.

Tabell 4-1: Oversikt varige driftsmidler pr. 31.12.2021

(tall i hele tusen kroner)

	Inventar, innredning, større utstyr, verktoy, maskiner, kjøretøy, større nyttekjøretøy, større anleggsmaskiner, IKT, kontormaskiner o.l.			Programvare, påkostning bassenganlegg, Tronsøbadet			Brannbiler, sikkerhetstiltak			Barnehager, skoler, idrettsanlegg, boliger, bofellesskap, veier, parkeringsplasser, terminalbygninger, kaier og kaianlegg, forbrenningsanlegg, renseanlegg, pumpestasjoner, høydebasseng, ledningsnett o.l.			Havneterminalen, adm.lokaler, institusjonslokaler, kulturbygg, lagerbygg, brannstasjoner o.l.			Tonter	Sum
Balanseført verdi 1.1	79 396	247 154		0			22 517			8 275 343			2 602 491			508 464	11 735 365
Tilgang	13 855	43 498		1 079			1 426			600 686			137 516			28 660	826 720
Avgang	0	-15 088		0			-512			-29 133			0			-97	-44 830
Avskrivninger	-30 114	-42 562		0			-1 694			-311 321			-82 676			-65	-468 432
Nedskrivninger	0	0		0			0			-395			0			0	-395
Reverserte nedskrivninger	0	0		0			0			0			0			0	0
Korrigert anleggsgrupper	0	0		0			0			-7			0			7	0
Verdiendring justeringsavtaler	0	0		0			0			-4 603			0			0	-4 603
Balanseført verdi 31.12	63 137	233 002		1 079			21 737			8 530 570			2 657 331			536 969	12 043 825
Avskrivningsperioder	3-5	5-10		10-15			10-20			20-40			40-50			Avskrives ikke/ 50 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær		Lineær			Lineær			Lineær			Lineær			Avskrives ikke/lineær	

Tilgang inneholder årets investeringer i varige driftsmidler på 826,7 mill. kroner, se første post i bevilgningsoversikt investering.

Avgang består av redusert balanseverdi i forbindelse med salg på 15,9 mill. kroner og korrigering av tidligere års feil på 28,9 mill. kroner. Sistnevnte gjelder i hovedsak Heracleum og Laureng (28,2 mill. kroner), som ble overdradd til Tromsø kommunale pensjonskasse i 2014/2015, men ble ikke fullt ut korrigert i balansen før i 2021.

Avskrivningene inneholder, foruten ordinære avskrivninger på 477,1 mill. kroner også reversering av avskrivninger på grunn av for store avskrivninger i tidligere års regnskap, på til sammen 8,7 mill. kroner. Mesteparten av reverseringen, 8,2 mill. kroner, har å gjøre med korrigeringer av Heracleum og Laureng, jf. forrige avsnitt.

Det har vært gjort nedskrivninger av forprosjekter etter kriteriene i KRS nr. 9, på i underkant av 0,4 mill. kroner. Det har ikke vært aktuelt med reversering av tidligere års nedskrivninger.

Bokført verdi av VA-anlegg overdratt fra utbyggere er redusert med årets justeringsinntekt på 4,6 mill. kroner.

Anleggsgruppa med tomter, grunneiendommer og utbyggingsområder består til dels av rene tomter som ikke avskrives og arbeid med grunneiendommer og utbyggingsområder som avskrives i takt med salg.

Tromsø kommune har finansiell leieavtale med Blå Kors Eiendom AS. Verdien av anleggsmiddelet er 77,7 mill. kroner.

Note 5 - Aksjer og andeler i varig eie (§ 5-11 b)

For aksjer og andeler under finansielle anleggsmidler skal det for hvert selskap opplyses om eierandelen og balanseført verdi ved utgangen av regnskapsåret. Det skal også opplyses om vesentlige endringer i eierandeler. Det skal i tillegg opplyses om vesentlige nedskrivninger, og eventuelle reverseringer av slike, og årsaken til dette.

Tabell 5-1: Eierandel og balanseført verdi av aksjer og andeler i varig eie pr. 31.12.2021 (i kroner)

Selskapets navn	Eierandel i selskapet	Balanseført verdi 31.12.2021
Alfheim Stadion II AS org 956983231	51,00 %	8 690 817
Arktisk Filharmoni AS org 994387693	50,00 %	50 000
Arnestedet Eiendom AS org 931012193	100,00 %	112 700 000
Aurora Kino IKS org 991817948	64,40 %	418 600
Badelandene.no SA 987469471 (andel)		25 000
Biblioteksentralen SA org 910568183	0,32 %	3 600
Boligbyggelaget Nord org 847890622 (2 andeler à 150,-)		300
Bredbåndsfylket Troms AS org 986358013	0,81 %	16 000
Brensholmen/Sommarøy Vannverk SA org 970191062	2,31 %	9 000
Cruise Norway AS org 965309837	6,50 %	20 000
EPI AS org 925073423	12,43 %	497 013
Filmparken AS org 914772141	0,16 %	26 754
Fjuel Tromsø AS org 925302961	49,00 %	11 368 000
Galvano Tia AS org 911918269	0,01 %	75
Gågaten AS Tromsø org 966697083	2,86 %	3 000
Hålogaland Teater AS org 920093914	25,00 %	25 000
Jordobservasjon Tromsø AS org 928103625	50,00 %	50 000
K-sekretariatet IKS org 988064920	19,02 %	239 248
KomRev Nord IKS org 986574689	17,70 %	1 197 128
Kommunal landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap org 938708606		24 078 622
Langsundforbindelsen AS org 941704956	8,06 %	10 000
Nasjonalt kommunesamarbeid for 110-sentralene IKS org 927 056 453 (andel)		75 000
Protromsø AS org 928465845	100%	100 000
Remiks Miljøpark AS org 894462132	99,99 %	102 172 293
Ressurs Tromsø AS org 919302755	23,46 %	61 000
Skalandtunnelene AS org 931152971	0,45 %	1 000
Skarphallen Eiendom AS org 971101695	50,00 %	495 000
Slåttnes Vannverk SA org 970548394 (1 andel à 2500,-)		2 500

Stiftelsen Tromsø International School, org 992939257		50 000
Storelva Idrettspark AS org 984705034	27,87 %	100 000
Strandvegen 8 Eiendom AS org. 926 292 552	100 %	6 000 000
TH Utvikling AS org 831262222	100,00 %	100 000
Troms Holding AS org 923191593, (1 aksje à 10 000)	1,67%	10 000
Troms Kraft AS org 979468792	40,00 %	200 000 000
Tromsø Asvo AS org 852190582	100,00 %	100 000
Tromsø Kommunale Pensjonskasse, org 814115232	100%	324 155 328
Tromsø Parkering AS org 912994481	100%	70 981 160
Tromsø Sentrum AS, org 919172150	33,33 %	100 000
Tromsø Veg AS org 946677183	66,67 %	200 000
Tromsøbadet AS org 926589660	100,00 %	999 900
Tromvik Vannverk SA org 970191089 (1 andel à 250,-)		250
Ullsfjordforbindelsen AS org 997618254	12,06 %	20 984
Visit Tromsø-Region AS org 994311352	33,34 %	120 000
Sum		865 272 572

Jordobservasjon Tromsø AS ble stiftet 04.10.21 sammen med Kongsberg Satellite Services AS. Selskapet har som formål å arbeide for å få etablert et fremtidig nasjonalt senter for jordobservasjon i Tromsø, jamfør kommunestyresak 94/21.

Tromsø Næringsutvikling AS ble stiftet 04.10.21 og har som formål å øke antall bedriftsetableringer og skape nye arbeidsplasser i Tromsø, jamfør kommunestyresak 98/21. Selskapet har i etterkant skiftet navn til ProTromsø AS.

Tromsø kommune har i 2021 kjøpt aksjer i Fjuel Tromsø AS på til sammen 10,5 mill. kroner

Tromsø kommune har i regnskapet for 2021 bokført andeler i Nasjonalt kommunesamarbeid for 110-sentralene IKS pålydende 75 000 kr. Tromsø kommune har 5 eierandeler og eier 5 % av selskapet.

Note 6 - Utlån (§ 5-11 c)

For utlån under finansielle anleggsmidler skal det for hvert utlån opplyses om lånets størrelse, hvem som er låntaker, og om utlånet er finansiert med egne midler eller med lån etter kommuneloven § 14-17 første ledd. Utlån til samme låntaker kan angis samlet. Utlån til privatpersoner kan også angis samlet. Det skal i tillegg opplyses om vesentlige tap på utlån.

Tromsø kommune har i 2014 ytt et ansvarlig lån til Alfheim Stadion II AS på 1 mill. kroner. I låneavtalen heter det at kommunens andel skal være inntil 3 mill. kroner¹⁰. Restkrav er tillagt renter i henhold til avtalen og er økt til 1,32 mill. kroner. Avtalen forfalt i 2016, og kommunedirektøren vil i løpet av våren 2022 legge frem en ny avtale for kommunestyret.

Kommunestyret vedtok i sak 153/20 å etablere Strandvegen 8 Eiendom AS. I forbindelse med overdragelse av Strandvegen 8 har Tromsø kommune ytt selgerkreditt som er regulert som et ansvarlig lån. Det ansvarlige lånet er på 26 mill. kroner, i samsvar med markedsmessige prinsipper.

Det er i 2021 inngått ny kontrakt med Tromsø Alpinpark AS der påløpt husleie fra 2018 til og med 2021 skal dekkes gjennom framtidige faktureringer til selskapet. Utestående beløp på 5,5 mill. kroner (eksklusiv mva.) er derfor å anse som en langsiktig fordring (utlån), men mangler finansiering i årets investeringsbudsjett. Det vil i 2022 inngås avtale som sikrer at lånet er i samsvar med markedsmessige prinsipper.

I 2021 er det gitt 101 411 kroner i sosiale utlån, mot 160 584 kroner i 2020. Det er ikke tapsført noe i 2021. Ved årsslutt hadde kommunen utestående sosiale utlån på 3,5 mill. kroner, en netto økning på 0,1 mill. kroner fra foregående år.

Pr. 31.12.2021 har kommunen 1 159,1 mill. kroner i utlånte startlån. Årets nye utlån er 183 mill. kroner, mot 197 mill. kroner i 2020. Det er ikke tapsført utlån i 2021.

Tabell 6-1: Utlån pr. 31.12.2021 (i hele kroner)

Låntaker	Finansiert ved bruk av:	Lånebeløp pr. 31.12.21
Alfheim stadion II AS	Lån	1 329 384
Strandvegen 8 Eiendom AS	Egne midler	26 093 271
Tromsø Alpinpark AS	Udekket	5 542 695
Sosiale utlån	Egne midler	3 462 573
Startlån	Lån	1 159 116 794
Andre utlån	Egne midler	219 000
Sum utlån		1 195 763 716

Note 7 - Markedsbaserte finansielle omløpsmidler (§ 5-11 d)

For markedsbaserte finansielle omløpsmidler skal det opplyses om sum anskaffelseskost, balanseført verdi ved inngangen av året, årets resultatførte verdiendring og balanseført verdi ved utgangen av året. Første punktum gjelder tilsvarende for derivater som ikke regnskapsføres etter reglene om sikring i § 3-3 tredje ledd.

Tromsø kommune eier 44 388,2723 andeler i pengemarkedsfondet PLUSS Likviditet II, pålydende 1 000 kroner med en ligningsverdi på 1 011,84. Inngående balanseført verdi var 44 581 805 kroner. Utgående verdi pr 31.12.2021 er 44 913 829 og resultatført avkastning utgjør 332 024 kroner.

Note 8 - Rentesikring (§ 5-11 e)

Det skal opplyses om hvilke finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser som regnskapsføres etter reglene om sikring, hva som er tilhørende sikringsobjekter, formålet med sikringen og sikringens varighet.

Tromsø kommune har per 31.12 tre rentebytteavtaler på til sammen 1,2 mrd. kroner. I tillegg er det inngått to fremtidige rentebytteavtaler på 550 mill. kroner med start i 2022 og 2023. Formålet med sikringen er å gi kommunen forutsigbarhet for fremtidige rentekostnader (kontantstrømsikring). Avtalene er knyttet opp mot underliggende lån som det kommer frem av tabellen under. Dette er i tråd med finansreglementet og de administrative rutinene for finansforvaltningen i Tromsø kommune, der minimum 30 % av gjeldsporteføljene skal være sikret.

Tabell 8-1 Rentesikringskontrakter tilknyttet underliggende lån (i hele kroner)

Motpart	Løpetid	Rente	Underliggende lån	Hovedstol
Danske bank	01.06.2019-01.06.2027	2,038 %	10917263	350 000 000
Nordea Mkts	01.03.2021-02.03.2026	2,488 %	10818487/1086773	500 000 000
Danske bank	21.09.2021-21.09.2031	2,342 %	20210206	350 000 000
SNN	01.03.2022-01.03.2032	2,666 %	Fremtidig start	350 000 000
SNN	27.09.2023-27.09.2033	1,667 %	Fremtidig start	200 000 000
Sum lån				1 750 000 000

Faste noteopplysninger om lån, avdrag, pensjon og andre forpliktelser

Note 9 - Langsiktig lånegjeld (§ 5-12 a)

For lån skal det opplyses om hvor mye som gjelder lån til henholdsvis egne investeringer, andres investeringer, innfrielse av kausjoner og videreutlån. Leieforpliktelser som er balanseført skal spesifiseres hvis forpliktelsen er vesentlig. Det skal også opplyses om gjennomsnittlig løpetid og rente. Det skal i tillegg opplyses om verdien på lån som forfaller og må refinansieres i året regnskapet legges fram.

Denne noten viser Tromsø kommunes langsiktige gjeld. Intern gjeld, det vil si mellom foretakene og kommunekassen, er ikke inkludert i tallene under.

Tabell 9-1: Oversikt over langsiktig lånegjeld Tromsø kommune pr. 31.12.21 (tall i hele tusen kroner)

	31.12.2021	31.12.2020
Egne investeringer	8 259 609	8 226 051
Andres investeringer	0	250
Videreutlån	1 330 090	1 098 214
Innfrielse av kausjoner	0	0
Finansiell leieavtale (Blå kors) ¹¹	76 282	79 268
Sum langsiktig lånegjeld	9 665 981	9 403 783

Langsiktig lånegjeld er definert som kommunens gjeld i sertifikat- og obligasjonsmarkedet, utlån fra Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap (KLP) og Kommunalbanken (KBN), Husbanken og finansielle leieavtaler.

Langsiktig lånegjeld er på 9,6 mrd. kroner, og økt sammenlignet med forrige år. Gjennomsnittlig vektet løpetid og rente er på henholdsvis 5,42 år og 1,6 %. Ved årets slutt var 55 % av gjelden sikret gjennom fastrente- og rentebytteavtaler.

Leieavtalen med Blå Kors er i henhold til gjeldende regnskapsregler å definere som en finansiell leieavtale, der hovedmomentet er at leieavtalen oppføres som et anleggsmiddel i balansen. Forpliktelsen på dette er 76,3 mill. kroner per 31.12.2021.

Tabell 9-2: Forfall på langsiktig gjeld de neste 12 månedene

ISIN	Motpart	Forfallsdato	Type	Rentebinding	Restgjeld
11178444	SB1M	20.01.2022	Sertifikatlån	Flytende	18 000 000
20210362	KBN	24.01.2022	Sertifikatlån	Flytende	300 000 000
11084691	SB1M	28.02.2022	Sertifikatlån	Flytende	200 000 000
20210352	KBN	12.04.2022	Sertifikatlån	Flytende	350 000 000
11159519	DNB	25.05.2022	Sertifikatlån	Flytende	180 000 000
10798481	DNB	21.06.2022	Obligasjonslån	Fast	400 000 000
20200349	KBN	29.08.2022	Obligasjonslån	Flytende	249 000 000
10831480	Swedbank FS	02.09.2022	Obligasjonslån	Flytende	250 000 000
11136665	SEB MB	26.10.2022	Sertifikatlån	Flytende	200 000 000
Sum forfall neste 12 månedene					2 147 000 000

Tabell 9-2 viser at kommunen har ca. 2,1 mrd. kroner til forfall de neste 12 månedene. Sammenlignet med forrige år er dette en nedgang på 300 mill. kroner. Totalt volum til forfall vil avhenge av hvor stor andel av nye låneopptak / refinansieringer som vil bli utstedt i sertifikatmarkedet. Kommunen har ved årsslutt 1,25 mrd. kroner i sertifikatmarkedet, som er ca. 300 mill. kroner høyere enn i fjor. I tillegg skal det minimum betales 341 mill. kroner i avdrag i 2022 som er med på å redusere refinansieringsrisikoen ytterligere.

Note 10 – Avdrag på lån (§ 5-12 b)

Det skal opplyses om størrelsen på minimumsavdraget beregnet etter kommuneloven § 14-18 første ledd. Det skal også opplyses om sum avskrivninger, verdien på lånegjelden og verdien på de varige driftsmidlene som ligger til grunn for beregningen. Hvis mottatte avdrag på videreutlån er brukt til å betale avdrag på lån til formål som nevnt i § 14-15 første og andre ledd og § 14-16, skal det opplyses om beløpet og hvordan minimumsavdraget er korrigert for dette.

Årlig minsteavdrag beregnes som sum lånegjeld (unntatt lån til utlån og forskuttering) dividert på sum avskrivbare anleggsmidler multiplisert med årets avskrivninger i driftsregnskapet. Denne forenklete formelen gir et minste krav til avdrag som tilsvarer avskrivninger (kapitalslitet) på lånefinansierte anleggsmidler.

Tabell 10-1: Forenklet beregningsmetode årlige minsteavdrag (i hele kroner)

(tall i hele tusen kr)	Kommune- kassa	Tromsø- badet KF	Tromsø brann og redning KF	Tromsø havn KF	Sum kommunen
IB varige driftsmidler	10 192 721	0	153 255	1 145 122	11 491 099
IB tomter	376 250	0	3 110	0	379 360
IB anleggsmidler til beregning min.avdrag	9 816 471	0	150 145	1 145 122	11 111 739
IB langsiktig gjeld unntatt pensjonsforpliktelse	8 490 766	0	120 964	752 982	9 364 713
IB utlån startlån	1 086 478	0	0	0	1 086 478
IB avsatt avdragsfond startlån	11 829	0	0	0	11 829
IB memoria lånemidler startlån	52 636	0	0	0	52 636
IB langsiktig gjeld til beregning	7 339 824	0	120 964	752 982	8 213 770
Bokførte avskrivninger	433 230	0	5 470	36 522	475 222
Bokført avdrag	319 246	0	4 407	27 630	351 283
Beregnet minste tillatte avdrag (k.lov §14-18)					351 283
Differanse mellom bokført og beregnet avdrag					0

Betalt avdrag er lavere enn bokført avdrag: for at kommunen skal belastes med beregnet minste tillatte avdrag er det avsatt 16,3 mill. kroner, som betales i 2022.

Note 11 - Pensjon (§ 5-12 c)

Det skal opplyses om årets pensjonspremier, netto pensjonskostnad og premieavvik, og om årets amortiseringskostnader og samlet pensjonskostnad. Det skal også opplyses om hvilke amortiseringsperioder som benyttes for amortisering av premieavvik. Det skal i tillegg opplyses om størrelsen på bruk av premiefond i året og midler på premiefond ved utgangen av året. Årets netto pensjonskostnad og årets endring i pensjonsmidler og brutto pensjonsforpliktelse skal spesifiseres. Det skal opplyses om hvilke beregningsforutsetninger som er brukt.

I tillegg til dekning i folketrygden har ansatte i Tromsø kommune en offentlig ytelsesbasert pensjonsordning, jamfør hovedtariffavtalen kapittel 2. Tromsø kommune har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP), Statens pensjonskasse (SPK), og Tromsø kommunale pensjonskasse (TKP).

Tabell 11-1: Beregningsforutsetninger

	KLP	SPK	TKP
Avkastning på pensjonsmidler	3,50 %	3,00 %	3,50 %
Diskonteringsrente	3,00 %	3,00 %	3,00 %
Årlig lønnsvekst	1,98 %	1,98 %	1,98 %
Årlig G-regulering	1,98 %	1,98 %	1,98 %
Årlig regulering av pensjoner under utbetaling	1,22 %		1,22 %

Årets pensjonspremie, beregnete netto pensjonskostnad og premieavvik, amortiseringskostnad og samlet pensjonskostnad

Det oppstår et avvik, kalt premieavvik, når årets pensjonspremie (betalt premie) til pensjonsselskapet er større eller mindre enn beregnete netto pensjonskostnad. I henhold til § 3-5 i budsjett- og regnskapsforskriften skal premieavviket inntektsføres (ved større innbetaling enn kostnad) eller utgiftsføres (ved mindre innbetaling enn kostnad) i driftsregnskapet i året det oppstår.

Tabell 11-2: Pensjonskostnader

(tall i hele kroner)	2021	2020
A Pensjonspremie (eks. adm) før bruk av premiefond	535 713 733	382 224 586
B Bruk av premiefond	208 490 070	3 381 676
C Årets pensjonspremie (eks. adm) (betalt premie) (A-B)	327 223 663	378 842 910
D Netto pensjonskostnad (beregnet)	227 812 780	230 001 561
E Premieavvik (C-D)	99 410 883	148 841 349
F Amortisering premieavvik	123 560 200	104 762 284
G Administrasjonskostnader	34 218 414	32 970 248
H Samlet pensjonskostnad ifølge aktuarberegninger (D+F+G)	385 591 394	367 734 093

Amortiseringsperiode

Siden premieavviket ikke representerer tilgang av midler må det til slutt «gå i null» ved at inntektsføring av premieavvik i et år fører til utgifter i senere år. I henhold til § 3-5 i budsjett- og regnskapsforskriften skal premieavvik som har oppstått i 2014 og senere bokføres over 7 år. Dette kalles amortisering av premieavviket. Amortisering (utgiftsføring) av tidligere års premieavvik var i 2021 på 123,6 mill. kroner eksklusiv arbeidsgiveravgift (aga).

Akkumulert premieavvik pr. 31.12.2021 er 595,6 mill. kroner inklusiv arbeidsgiveravgift.

Premiefond

Saldo på premiefond pr 31.12.2021 er på 249,3 mill. kroner. Avkastning av fondet for 2021 er først kjent etter at regnskapet er avlagt. Det er i 2021 brukt 208,5 mill. kroner av premiefond, i stor grad muliggjort av pensjonsreformen i 2020, som frigjorde midler fra premiereserven.

Tabell 11-3: Spesifisering av netto pensjonskostnad

(tall i hele kroner)	2021	2020
I Nåverdi av årets pensjonsopptjening	267 731 088	262 817 587
J Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	169 848 873	196 880 428
K Forventet avkastning på pensjonsmidlene	209 767 182	229 696 455
D Netto pensjonskostnad eks. adm. (I+J-K)	227 812 779	230 001 560

Tabell 11-4: Spesifisering av pensjonsmidler

(tall i hele kroner)	2021	2020
P Verdi av pensjonsmidler 1.1	6 174 755 925	5 655 030 593
Q Amortisert estimatavvik - årets pensjonsmidler	-228 380 177	52 619 920
K Forventet avkastning på pensjonsmidlene	209 767 182	229 696 455
C Årets pensjonspremie	327 223 663	378 842 910
N Utbetalte pensjoner	-136 781 754	-141 433 953
R Estimerte pensjonsmidler 31.12	6 346 584 839	6 174 755 925

Tabell 11-5: Spesifisering av pensjonsforpliktelsen

(tall i hele kroner)	2021	2020
L Påløpt pensjonsforpliktelse 1.1	5 977 995 164	6 567 560 879
M Amortisert estimatavvik - årets forpliktelse	-282 633 471	-907 829 776
I Nåverdi av årets pensjonsopptjening	267 731 088	262 817 587
J Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	169 848 873	196 880 428
N Utbetalte pensjoner	-136 781 754	-141 433 953
O Estimert påløpt pensjonsforpliktelse 31.12	5 996 159 900	5 977 995 165
S Netto forpliktelse (R-O)	350 424 939	196 760 760
T Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse (7,9 %)	27 683 570	15 544 100

Note 12 - Garantiansvar (§ 5-12 d)

For hver garanti skal det opplyses om hvem garantien er stilt for, hvilket formål garantien gjelder, type garanti, vedtatt garantiramme, garantiansvaret ved utgangen av regnskapsåret og når garantiansvaret utløper. Hvis en garanti gjelder for lån som enda ikke er tatt opp, skal det også opplyses om forventet låneopptak. Hvis garantien også omfatter renter, omkostninger og lignende, skal det opplyses om dette i tillegg til lånebeløpet. For hver garanti skal det opplyses om garantien er godkjent eller kun vedtatt, men enda ikke godkjent, eller om garantien gjelder for små beløp. Garantier som gjelder privatpersoner, kan summeres og opplyses samlet. Hvis en garanti er innfridd eller det er sannsynlig at en garanti må innfris, skal det opplyses om hvilken garanti det gjelder og innfrielsesbeløpet.

Tabell 12-1: Tromsø kommunes garantiansvar pr 31.12.2021 (i hele kroner)

Garantien er stilt for	Formål	Type garanti	Vedtatt garantiramme (ekskl. tillegg)	Saldo 31.12	Forventet låneopptak (utover saldo)	Tillegg for renter og omkostn. ol.	Godkjenning	Utløper
Barnehager og skole								
Steinberget barnehage	Renovering	Simpel	4 635 000	834 300	0	0	Godkjent	2024
Tusseladden barnehage	Renovering	Simpel	2 900 000	969 370	0	0	Godkjent	2022
Skogstua Foreldrelagsbarnehage	Renovering	Simpel	650 000	59 116	0	0	Godkjent	2021
Soldagen barnehage	Renovering	Simpel	3 750 000	34 188	0	0	Godkjent	2022
Hamna Friluftsbarnhage (Bjørnebekken)	Renovering	Simpel	300 000	0	0	0	Godkjent	2036
Ekrehagen friluftsbarnhage	Renovering	Simpel	500 000	86 940	0	0	Godkjent	2023
Stiftelsen Vesterlia Tema og kulturbarnehage	Renovering	Simpel	663 000	132 600	0	0	Godkjent	2027
Karveslettia Foreldrelagsbarnehage	Renovering	Simpel	4 950 000	866 250	0	0	Godkjent	2027
Kråkeslottet barnehage	Renovering	Simpel	1 000 000	383 824	0	0	Godkjent	2024
Kråkeslottet barnehage	Renovering	Simpel	3 710 509	2 858 472	0	0	Godkjent	2022
Kråkeslottet barnehage	Renovering	Simpel	6 000 000	0	3 000 000	10 %	K-sak 197/21	2041
Tromsø Internasjonal School	Nye lokaler	Simpel	34 064 456	21 360 744	0	10 %	Godkjent	2041
Energi								
Brensholmen/Sommarøy Vannverk	Renovering	Simpel	4 000 000	2 581 030	0	0	Godkjent	2037
Brensholmen/Sommarøy Vannverk	Renovering	Simpel	2 000 000	1 210 150	0	0	Godkjent	2037
Kultur og idrett								
Alfheim stadion II AS	Renovering	Simpel	30 000 000	20 350 000	0	0	Godkjent	2030
Alfheim stadion II AS	Renovering	Simpel	15 000 000	12 000 000	0	0	Godkjent	2034
Tromsø Ryttersportsklubb	Renovering	Simpel	3 765 264	3 522 502	0	0	Godkjent	2039
Tromsø Ryttersportsklubb	Renovering	Simpel	2 000 000	1 871 052	0	0	Godkjent	2039
Fløya Anlegg AS	Renovering	Simpel	30 000 000	18 742 940	0	0	Godkjent	2035
Fløya Anlegg AS	Renovering	Simpel	10 747 000	7 107 905	0	0	Godkjent	2037
Fløya Anlegg AS	Renovering	Simpel	2 845 000	2 038 176	0	0	Godkjent	2040
Fløya Anlegg AS	Oppgradering kunstgress	Simpel	2 100 000	1 386 000	0	0	Godkjent	2027
Fløya Anlegg AS	Renovering	Simpel	3 500 000	2 858 326	0	0	Godkjent	2046
Tromsø Tennisklubb	Renovering	Simpel	5 740 000	1 578 500	0	0	Godkjent	2026
Tromsø Tennisklubb	Renovering	Simpel	1 189 384	1 011 004	0	10 %	Godkjent	2040
Tromsø Tennisklubb	Renovering	Simpel	3 008 412	1 514 484	0	10 %	Godkjent	2025
Tromsdalen Rideklubb	Renovering	Simpel	1 671 138	1 671 138	0	0	Godkjent	2037
Perspektivet Museum	Renovering	Selvskyldner	6 154 504	3 092 030	0	0	Godkjent	2026
Stakkevollan Idrettsforening	Etablering fotballhall	Simpel	9 000 000	5 823 076	0	0	Godkjent	2036
TUIL AS	Etablering TUIL Arena	Simpel	43 258 000	23 408 390	0	0	Godkjent	2034
Blåmann IL	Etablering klubbhus	Simpel	2 000 000	1 378 358	0	0	Godkjent	2039
Ramfjord Ungdoms og Idrettslag	Oppgradering kunstgress	Simpel	1 300 000	1 047 228	0	10 %	Godkjent	2032
Reinen Idrettslag	Etablering kunstgressbane	Simpel	3 750 000	483 991	0	0	Godkjent	2030
Kattfjord Sportsklubb	Etablering kunstgressbane	Simpel	1 850 000	1 707 692	0	10 %	K-sak 185/20	2030
Kattfjord Sportsklubb	Etablering kunstgressbane	Simpel	200 000	200 000	0	10 %	K-sak 185/20	2026
Turnhallen Tromsø AS	Etablering turnhall	Simpel	50 000 000	2 503 133	0	10 %	Godkjent	2046
Turnhallen Tromsø AS	Etablering turnhall	Simpel	15 500 000	12 787 514	0	10 %	Godkjent	2046
Tuil Arena II Eiendom AS	Etablering flerbrukshall	Simpel	50 000 000	50 000 000	0	10 %	Godkjent	2045
Tuil Arena II Eiendom AS	Etablering flerbrukshall	Simpel	15 400 000	15 400 000	0	10 %	Godkjent	2023
Tuil Arena II Eiendom AS	Etablering flerbrukshall	Simpel	30 000 000	27 333 332	0	10 %	Godkjent	2042
Tuil Arena II Eiendom AS	Etablering flerbrukshall	Simpel	20 000 000	20 000 000	0	10 %	Godkjent	2048
Bjerkakerhallen AS	Etablering fotballhall	Simpel	73 672 700	46 534 810	0	10 %	Godkjent	2046
Bjerkakerhallen AS	Etablering fotballhall	Simpel	33 689 500	7 960 000	0	10 %	Godkjent	2026
Bjerkakerhallen AS	Etablering fotballhall	Simpel		20 314 436	0	10 %	Godkjent	2041

Garantien er stilt for	Formål	Type garanti	Vedtatt garantiramme (ekskl. tillegg)	Saldo 31.12	Forventet låneopptak (utover saldo)	Tillegg for renter og omkostn. ol.	Godkjenning	Utløper
Sosiale formål								
Havtun omsorgsboliger	Etablering omsorgsboliger	Simpel	5 712 600	5 712 600	0	0	Godkjent	2060
Tromsø sosiale entreprenørskap AS	Kjøp Skansegata 4	Simpel	7 380 000	6 718 175	0	10 %	Godkjent	2048
Stiftelsen Tromsø Fontene	Renovering	Selvskylder	2 000 000	1 126 460	0	0	Godkjent	2040
Stiftelsen kommunale boliger	Etablering krisesenter	Selvskylder	25 000 000	0	0	10 %	Godkjent	
Stiftelsen kommunale boliger	Forsøk 5	Selvskylder	15 000 000	0	0	10 %	Godkjent	
Kirke								
Tromsø kirkelige fellesråd	Oppføring Kroken kirke	Simpel	45 000 000	37 118 000	0	0	Godkjent	2046
Tromsø kirkelige fellesråd	Renovering	Simpel	8 000 000	7 733 329	0	0	Godkjent	2033
Tromsø kirkelige fellesråd	Kjøp av Sjøgata 2	Simpel	7 200 000	4 275 000	0	0	Godkjent	2028
Tromsø kirkelige fellesråd	Renovering	Simpel	12 000 000	1 600 000	0	0	Godkjent	2023
Tromsø kirkelige fellesråd	Oppgradering menighetshus	Simpel	10 000 000	10 000 000	0	10 %	Godkjent	2033
Renovasjon								
Remiks Husholdning AS	Investering renovasjonsanlegg	Selvskyldner	5 075 000	1 050 000	0		Godkjent	2024
Remiks Husholdning AS	Investering renovasjonsanlegg	Selvskyldner	8 000 000	2 000 000	0		Godkjent	2025
Remiks Husholdning AS	Investering renovasjonsanlegg	Selvskyldner	74 803 463	39 601 840	0		Godkjent	2035
Remiks Husholdning AS	Investering renovasjonsanlegg	Selvskyldner	9 310 000	6 206 600	0		Godkjent	2031
Remiks Husholdning AS	Investering renovasjonsanlegg	Selvskyldner	9 000 000	0	0		Godkjent	2021
Remiks Husholdning AS	Investering renovasjonsanlegg	Selvskyldner	8 000 000	6 400 000	0	10 %	Godkjent	2029
Remiks Husholdning AS	Investering renovasjonsanlegg	Selvskyldner	9 350 000	0	0	10 %	Godkjent	
Samferdsel								
BPS Nord - Bypakke Tenk Tromsø AS	Bypakke Tromsø	Selvskyldner	385 000 000	0	385 000 000	10 %	Godkjent	
SUM			1 182 294 930	476 545 005	388 000 000			

Faste noteopplysninger om andre forhold

Note 13 - Avsetning og bruk av fond (§ 5-13 a)

For bundne fond som er vesentlige, skal det opplyses om hvilket formål fondet er bundet til. Det skal også opplyses om årets avsetning til eller bruk av fondet og størrelsen på fondet ved utgangen av året. Hvis det ikke har vært brukt av fondet i regnskapsåret, skal det i tillegg opplyses om årsaken til dette.

Tabell 13-1: Totaloversikt avsetning og bruk av fond pr 31.12.2021 (i kroner)

	Beholdning 01.01.2021	Korreksjon	Avsetninger	Bruk av fond	Bruk av fond i inv.regnskapet	Beholdning 31.12.2021
Bundne driftsfond	157 584 724	-1 500 000	66 415 923	73 630 064	-	148 870 583
Bundne investeringsfond	33 754 374		5 554 266		27 527 494	11 781 147
Samlede avsetninger og bruk av avsetninger	191 339 098		71 970 190	73 630 064	27 527 494	160 651 729

Tabell 13-2: Type fond pr 31.12.2021 (i kroner)

Bundne fond	Beholdning 01.01.2021	Korreksjon	Avsetninger	Bruk av fond	Bruk av fond i inv.regnskapet	Beholdning 31.12.2021
Bundne driftsfond						
Selvkostfond	60 069 021		3 674 339	16 051 678	0	47 691 681
Interkommunale samarbeid	4 061 032		78 465	52 683	0	4 086 813
Øremerka statstilskudd	82 665 778		56 983 812	50 381 996	0	89 267 593
Andre tilskudd	6 675 543	-1 500 000	5 670 777	4 246 038	0	6 600 282
Næringsfond/kraftfond	2 833 011		0	2 833 011	0	0
Gavefond	1 280 339		8 531	64 658	0	1 224 213
Sum bundne driftsfond	157 584 724	-1 500 000	66 415 923	73 630 064	0	148 870 583
Bundne investeringsfond						
Øremerka statstilskudd	21 833 942		1 348 755	0	15 698 744	7 483 953
Øvrige bundne investeringsfond	11 920 432		4 205 512	0	11 828 750	4 297 194
Sum bundne investeringsfond	33 754 374	0	5 554 266	0	27 527 494	11 781 147

Tromsøpakke III er det største bundne investeringsfondet og utgjør 4,3 mill. kroner. Fondsmidlene består av tidligere tilskudd/drivstoffmidler, som ligger ubrukt i påvente av oppstarten for prosjektet. Fra økonomirapport II-2021, vedtatt i kommunestyret oktober 2021:

“Prosjektet langs Stakkevollvegen omhandler bygging av 2,15 km 4-felts veg med gang- og sykkelveg på vestsiden, fortau på østsiden. Klagebehandling hos Statsforvalteren er avsluttet og plan 1821 Stakkevollvegen er dermed gyldig. Ny vegprofil ble behandlet i kommunestyret 1. september 2021. Deretter starter detaljprosjektering, og vil pågå ut over vinteren 2021/22. Estimert ferdigstillelse av prosjektet er 2026. Estimert prognose for 2021 er 3 mill. kroner.”

Bundne driftsfond er redusert i 2021 fra 157,5 mill. kroner til 148,8 mill. kroner. Selv om det har vært en reduksjon, er avsetningene fortsatt høy i forhold til tidligere år. Forklaringen ligger i at pandemien har gjort seg gjeldene også i 2021, og mange prosjekter har ikke hatt mulighet til å bli gjennomført slik de var tiltenkt. Det er også tildelt kommunen koronamidler i slutten av 2021 fra staten som skal

brukes 2022. Her kan nevnes kommunal kompensasjonsordning for lokale virksomheter, på 10,3 mill. Kroner.

Korrigeringen på 1,5 mill. kroner gjelder en avsetning som ble feilaktig ført som et driftstilskudd i 2013, og avsatt til bundet driftsfond. Tilskuddet skulle egentlig vært ført som en investering, dette er korrigert for i 2021, se note 3.

Kystverket stadfestet sitt vedtak i brev av 5. september 2019, om retting og stansing av innkrevd anløpsavgift. I tillegg til tilbakeføring av anløpsavgift for perioden 2015-2017 til anløpsavgiftsområdet er det gjort nye beregninger for 2018 og 2019. Innkreving av anløpsavgift er stanset fra 1. oktober 2019. Rettingen skal skje ved at anløpsavgiften settes til null inntil det året inngående saldo på overdekningen er lavere enn årets forventede kostnader innenfor avgiftsområdet. Saldo på det bundne fondet er 9,5 mill. kroner pr. 31.12.21.

Note 14 - Selvkost (§ 5-13 b)

For gebyrer som etter lov eller forskrift ikke skal være større enn selvkost, skal det for hvert gebyrområde opplyses om gebyrinntekter, beregnet selvkost, selvkostresultat, avsetning til eller bruk av selvkostfondet, eventuelt dekning av fremført underskudd fra tidligere år eller fremføring av årets underskudd til dekning i senere år. Det skal også opplyses om størrelsen på selvkostfondet, eventuelt akkumulert underskudd, ved utgangen av året.

Selvkostområdene i Tromsø kommune er vann, avløp, slam, slam-forurensningsmyndighet, byggesak, regulering, oppmåling, seksjonering, feiing, renovasjon og havneanløp.

I selvkostberegningene benyttes 5-årig SWAP-rente + 0,5 %. I 2021 var denne renten på 1,96 %. Selvkostprogrammet Momentum benyttes til alle selvkostområdene i Tromsø kommune foruten om renovasjon som utarbeides av Remiks Husholdning AS og havneanløp som utarbeides av Tromsø Havn KF.

Tabell 14-1: Selvkost kommunale betalingstjenester 2021 – resultat

(tall i hele tusen kroner)	Vedtatt dekningsgrad	Gebyrinntekter	Gebyrgrunnlag (netto kostnader)	Finansiell dekningsgrad	Resultat: Over(+)/ underskudd (-)
Vann	100 %	105 472	106 618	98,9 %	-1 146
Avløp	100 %	112 878	125 957	89,6 %	-13 079
Slam	100 %	4 925	4 913	100,2 %	12
Slam forurensnings-myndighet		159	159	100,0 %	0
Feiing	100 %	11 788	7 587	155,4 %	4 202
Byggesak	100 %	16 192	16 538	97,9 %	-346
Private reguleringsplaner	75 %	2 871	5 974	48,1 %	-5 094
Oppmåling	75 %	3 134	5 126	61,1 %	-3 702
Seksjonering	100 %	574	792	72,6 %	-217
Gravemeldinger	100 %	1 971	2 099	93,9 %	-128
Renovasjon	100 %	140 849	140 411	100,3 %	438
Havneanløp	100 %	0	1 828	0,0 %	-1 828
SUM		400 814	418 002	95,9 %	-20 888

Tabell 14-2: Selvkost kommunale betalingstjenester 2021 – fond og fremført underskudd

(tall i hele tusen kroner)	Deknings-gradsfond d pr. 01.01	Avsetn(+)/ bruk av (-)	Renter av fond	Deknings-gradsfond d pr. 31.12	Fremført underskudd pr.
Vann	10 425	-1 146	193	9 472	0
Avløp	25 524	-13 079	372	12 817	0
Slam	6 460	12	127	6 599	0
Slam					
forurensnings-myndighet	0	0	0	0	0
Felling		3 392	25	3 418	0
Byggesak	5 745	-346	109	5 508	0
Private reguleringsplaner	0	0	0	0	0
Oppmåling	0	0	0	0	0
Seksjonering	542	-217	8	333	0
Gravemeldinger	0	0	0	0	1 032
Renovasjon	4 183	438	86	4 707	0
Havneanløp	11 373	-1 828	0	9 544	0
SUM	64 252	-12 774	921	52 399	1 032

Note 15 - Salg av finansielle anleggsmidler (§ 5-13 c)

For inntekter fra salg av aksjer som er klassifisert som finansielle anleggsmidler, skal det opplyses om beløpet som er ført i henholdsvis investeringsregnskapet og driftsregnskapet.

Tromsø kommune har for regnskapsåret 2021 ikke solgt finansielle anleggsmidler.

Note 16 - Ytelser til ledende personer (§ 5-13 d)

Det skal opplyses om ytelser til ledende personer i virksomheten.

Tabell 16-1: Ytelser til ledende personer i virksomheten (i hele tusen)

(tall i hele tusen kroner)	Lønn, godtgjørelse og naturallytelser
Kommunedirektør	1 608
Ordfører	1 237
Varaordfører	903
Daglig ledere KF	3 755
Styreledere KF	171
Øvrige styremedlemmer KF	554
Sum ytelser ledende personer	8 228

Lønn og annen godtgjørelse er inklusiv pensjonskostnad.

Note 17 - Godtgjørelse til revisor (§ 5-13 e)

Det skal opplyses om godtgjørelser til revisor, fordelt på regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og rådgivning.

Tabell 17-1: Godtgjørelse til revisor (i hele tusen)

(tall i hele tusen kroner)	Beløp eks mva
Regnskapsrevisjon	2 593
Forvaltningsrevisjon	1 407
Sum godtgjørelse revisor	4 000

Forvaltningsrevisjon inneholder både forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Andre noteopplysninger i årsregnskapet som er vesentlig for å vurdere den økonomiske utviklingen og stilling

Note 18 – Vesentlige poster og transaksjoner i regnskapet

Det skal også gis noteopplysninger om andre forhold hvis opplysningene ikke framgår av årsregnskapet for øvrig og er vesentlige for vurderingen av den økonomiske utviklingen og stillingen. Det skal også gis noteopplysninger om andre forhold når det følger av annen lov eller forskrift. Uvanlige og vesentlige poster som er sentrale for å forstå og analysere regnskapet bør spesifiseres.

I denne noten er det innledningsvis tatt med hendelser som har hatt stor påvirkning på årsregnskapet 2021. Videre er det kommentert kortsiktige fordringer og tapsavsetning, samt kortsiktig gjeld og andre forpliktelser.

Korona:

Som følge av koronapandemien fikk Tromsø kommune økt rammetilskudd på 114,9 mill. kroner i 2021. Av dette ble 92,5 mill. kroner tatt høyde for i budsjettet. Det er bokført utgifter på 101,1 mill. kroner, som er noe lavere enn det som ble rapportert i løpet av året. Det er altså regnskapsmessig sett et positivt avvik på 13,8 mill. kroner i koronaregnskapet. Videre ble kommunen tildelt 24,5 mill. kroner i rammetilskudd til dekning av utgifter til koronavaksinasjonsprogrammet. Av dette ble 20,5 mill. kroner budsjettet. Det er bokført utgifter på 21,6 mill. kroner, det vil si at 2,9 mill. kroner mindre enn de tildelte midlene.

Inntekts – og formuesskatt:

Kommunens skatteinntekter i 2021 endte på 2,7 mrd. kroner, en økning på 370 mill. kroner fra 2020 (2,4 mrd. kroner), eller 15,7 %. Skatteinntektene ble 118 mil. kroner høyere enn revidert budsjett, eller 4,5 %. Økningen i skatteinntekter skyldes økt skattøre. I statsbudsjettet for 2021 ble den kommunale skattøren økt fra 11,10 til 12,15. Dette ble motsvart av en nedjustering av rammetilskuddet. Vridningen bidro til å øke usikkerheten rundt kommunenes inntektsnivå.

Utviklingen i skatteinnngang må videre sees i lys av koronapandemien og midlertidige statlige tiltaksordninger. Grunnet koronapandemien ble flere statlige tiltaksordninger videreført i 2021. Sysselsettingen og innbyggernes inntektsskatt til kommunene ble i større grad opprettholdt enn forutsatt i statsbudsjett 2021 og også i løpet av 2021.

2020 var et veldig spesielt år med endrete forfallsdatoer for innbetaling av skatt på grunn av pandemien. Dette førte i neste omgang til at vekstprofilen pr måned i 2021 var ganske annerledes enn den normalt sett er, som gjorde det vanskeligere å treffe på prognosene i løpet av året.

Refusjon ressurskrevende tjenester:

Det er i årsregnskapet for 2021 innregnet en estimert inntekt på 106,8 mill. kroner i tilskudd under ordningen. Til sammenligning var det i 2020 inntektsført 117,5 mill. kroner. Reduksjon fra fjoråret

skyldes fratrekk for årets ekstraordinære bruk av premiefond. I 2021 hadde Tromsø kommune 114 brukere som falt inn under refusjonsordningen, og det er gitt totalt 858 328 timer direkte brukertid til disse brukerne.

Aksjeutbytte:

Aksjeutbytte er på 112,7 mill. kroner og er 64,5 mill. kroner høyere enn det som var bokført i regnskapet 2020. Det fordeler seg slik; Troms Kraft 100 mill. kroner, Tromsø Parkering AS 10,7 mill. kroner og Remiks Miljøpark AS 2 mill. kroner.

Momskompensasjon:

Momskompensasjonen i driftsregnskapet utgjorde 167,3 mill. kroner i 2021, til sammenligning var det samme beløpet 153,3 mill. kroner i 2020. I investeringsregnskapet utgjorde momskompensasjon 57,3 mill. kroner i 2021, mot 81,4 mill. kroner fra året før. Nedgang i momskompensasjon i investeringsregnskapet har sammenheng med at investeringsnivået er gått ned i 2021 sammenlignet med 2020.

I investeringsregnskapet er 5,9 mill. kroner av momskompensasjonen knyttet til justeringsinntekter, til sammenligning var dette beløpet 3,8 mill. kroner i 2020. Økningen har sammenheng med at kommunen har inngått flere nye justeringsavtaler med private utbyggere i 2021.

Overtakelse infrastruktur fra private utbyggere:

I 2021 overtok Tromsø kommune infrastruktur, det vil si veger, fortau, gatebelysning, lekeplasser, grøntanlegg, vann og avløpsledninger i nye boligområder for tilnærmet 198 mill. kroner. I økonomirapport II-2021 ble det budsjettet med 48 mill. kroner, et anslagsbudsjett da det kan være uoversiktlig å forutse når ulike utbyggingsområder ferdigstilles og overtas fra private utbyggere. Områder/infrastruktur som er ferdigstilt er Solneset, Workinntoppen, Fløyli, Skjelnan, Kongsparken, Bjerkaker sjøpark og Eidekollen i Eidkjosen. Slike overdragelser gir kommunen rett til justering for betalt merverdiavgift utbygger har hatt i forbindelse med oppføring av anleggene. Etter avtale blir dette igjen tilbakeført til utbyggerne.

Permsenteret:

Formannskapet vedtok i sak 111/21 å kjøpe Permsenteret (Strandvegen 166) med overtakelse 1. september 2021, den samlede investeringsutgiften i 2021 er 116 mill. kroner.

Utlån til Tromsø Alpinpark AS:

Det er i 2021 inngått ny kontrakt med Tromsø Alpinpark AS der påløpt husleie fra 2018 til og med 2021 skal dekkes gjennom framtidige faktureringer til selskapet. Utestående beløp på 5,5 mill. kroner (eksklusiv mva.) er derfor å anse som en langsiktig fordring (utlån) og bokføres som en utlånsutgift i årets investeringsregnskap.

Kortsiktige fordringer og tapsavsetning

Samlet er det bokført 1,06 mrd. kroner i kortsiktige fordringer. Av dette er premieavviket 596 mill. kroner, se note 11. Andre kortsiktige fordringer og kundefordringer er på 468,5 mill. kroner.

Tabell 18-1: Avsetning tap på fordringer (i hele tusen kroner) pr 31.12.

Navn	Fordringer 2021	Avsatt 2021	Konstaterte tap 2021
Kortsiktige fordringer	468 499	5 136	2 075

Andre kortsiktige fordringer mot staten og fylket består blant annet av refusjon for sykelønn og foreldrepenger fra NAV, terminoppgjør på merverdiavgift og merverdiavgiftskompensasjon, samt refusjon ressurskrevende brukere. Disse fordringene anses som sikre og det er følgelig ikke avsatt til tap.

Kortsiktig gjeld og andre forpliktelser

Samlet er det bokført 1,04 mrd. kroner i kortsiktig gjeld. Av dette er 328,3 mill. kroner leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld er 710,6 mill. kroner, resterende beløp er premieavviket til Tromsøbadet KF som er en kreditpost som følge av at beregnet pensjonspremie er lavere enn den beregnede pensjonskostnaden for det kommunale foretaket.

Annen kortsiktig gjeld består blant annet av skyldig feriepenger, arbeidsgiveravgift og andre lønnsrelaterte poster og periodiseringer.

Note 19 - Økonomisk utvikling

Det skal også gis noteopplysninger om andre forhold hvis opplysningene ikke framgår av årsregnskapet for øvrig og er vesentlige for vurderingen av den økonomiske utviklingen og stillingen. Det er derfor valgt å ta med en note som viser utviklingen i resultatbegrepene i driftsregnskapet, brutto driftsresultat og netto driftsresultat, samt begrepene som brukes i forbindelse med avslutning av driftsregnskapet og investeringsregnskapet.

Brutto driftsresultat

Brutto driftsresultat viser det økonomiske resultatet av hele *den juridiske enheten Tromsø kommunens* ordinære driftsvirksomhet før finansposter. I 2021 var *de samlede driftsutgiftene* 6,86 mrd. kroner, mens *de samlede driftsinntektene* var 6,95 mrd. kroner. Det gir et positivt brutto driftsresultat for *hele den juridiske enheten* på 87,4 mill. kroner i 2021.

Tabell 19-1: Brutto driftsresultat i perioden 2020-2021 pr. 31.12

(tall i hele tusen kroner)	Note	Regnskap 2021	Regnskap 2020
Rammetilskudd		-1 985 518	-1 996 366
Inntekts- og formuesskatt		-2 721 935	-2 351 740
Eiendomsskatt		-237 255	-221 382
Andre skatteinntekter		0	-14
Andre overføringer og tilskudd fra staten		-104 943	-160 639
Overføringer og tilskudd fra andre		-882 008	-772 289
Brukerbetalinger		-237 025	-235 609
Salgs- og leieinntekter		-782 181	-757 403
Sum driftsinntekter		-6 950 866	-6 495 443
Lønnsutgifter		3 270 685	3 156 405
Sosiale utgifter		593 881	543 805
Kjøp av varer og tjenester		2 061 085	1 859 459
Overføringer og tilskudd til andre		469 403	409 758
Avskrivninger	4	468 432	461 548
Sum driftsutgifter		6 863 486	6 430 976
Brutto driftsresultat	19	-87 380	-64 467

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat brukes ofte til å beskrive en kommunes økonomiske handlefrihet. Netto resultatgrad viser hvor stor del av driftsinntektene som kan benyttes til egenfinansiering av investeringer og fondsavsetning når drifts- og finansutgifter er dekket. En positiv resultatgrad er en forutsetning for at Tromsø kommune skal ha driftsmidler til nye investeringer eller avsetninger for å sikre en forutsigbar drift.

Netto driftsresultat for *hele den juridiske enheten* var i 2021 positivt med 210,1 mill. kroner, noe som er en oppgang på 96,9 mill. kroner i forhold til 2020.

Tabell 19-2: Netto driftsresultat i perioden 2020-2021 pr. 31.12

(tall i hele tusen kroner)	Note	Regnskap 2021	Regnskap 2020
Sum driftsinntekter		-6 950 866	-6 495 443
Sum driftsutgifter		6 863 486	6 430 976
Brutto driftsresultat	19	-87 380	-64 467
Renteinntekter		-48 362	-45 605
Utbytter		-112 730	-48 161
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		-23	38
Renteutgifter		155 495	181 798
Avdrag på lån	10	351 283	324 731
Netto finansutgifter		345 664	412 800
Motpost avskrivninger	4	-468 432	-461 548
Netto driftsresultat	19	-210 147	-113 216

Avslutning av driftsregnskapet - "bunnlinja" i det konsolidert regnskap

Etter ikrafttreddelsen av kommunelov av 22.06.2018, kan "bunnlinja" enten bli 0 eller et merforbruk i driftsregnskapet. Mindreforbruk er ikke lenger aktuelt, da et eventuelt mindreforbruk skal avsettes direkte til disposisjonsfond, etter strykning av bruk av disposisjonsfond og inndekning av tidligere års merforbruk (§ 4-3 i budsjett og regnskapsforskriften). Et eventuelt merforbruk skal dekkes inn i driftsregnskapet året etter at det oppsto. Merforbruket er det som står igjen etter strykninger av avsetninger til disposisjonsfond etc. (§ 4-2 i budsjett og regnskapsforskriften). Hvis merforbruket ikke kan dekkes inn året etter at det oppstod, skal det dekkes inn senest det andre året etter at det oppstod (kommuneloven § 14-11).

Reglene om årsavslutning i kapittel 4 i budsjett- og regnskapsforskriften gjelder likevel ikke for det *konsoliderte årsregnskapet*, jf. §10-1, 3. ledd, i samme forskrift, slik at bunnlinja i det konsoliderte årsregnskapet blir *summen av bunnlinjene i virksomhetene*. Det konsoliderte driftsregnskapet kan derfor vise merforbruk selv om flere av virksomhetene har svært gode resultater.

Driftsregnskapet for 2021 ble avsluttet i 0, som følger av at hverken de kommunale foretakene eller kommunekassen hadde merforbruk i 2021.

Tabell 19-3: Disponering eller dekning av netto driftsresultat

(tall i hele tusen kroner)	Note	Regnskap 2021	Regnskap 2020
Netto driftsresultat	19	-210 147	-113 216
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:			
Overføring til investering		2 299	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	13	-8 714	48 846
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	19	212 451	11 883
Dekning av tidligere års merforbruk	19	4 112	56 598
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	19	210 147	117 327
Fremført til inndeckning i senere år (merforbruk)	19	0	4 112

Overføring til investering er 2,3 mill. kroner, vedtatt i Ksak 57/21, 181/21 og 196/21, for å finansiere noe av årets og tidligere års investeringer med løpende inntekter. I forbindelse med avslutningen av investeringsregnskapet ble 78 558 kr av overføringen strøket da det ikke var behov for midlene i investering (i Tromsøbadet KF) og i henhold til kommunelovens § 14-9, 2. ledd skal ikke løpende inntekter avsettes til investeringsfond, men tilbakeføres til drift.

Bruk av bundne driftsfond er 73,6 mill. kroner og avsetning til bundne driftsfond er 64,9 mill. kroner, netto avsetning til og bruk av bundne driftsfond er dermed 8,7 mill. kroner. Avsetning og bruk av fond kan variere mye fra år til år, avhengig av hvor mye eksterne midler kommunen får og når midlene blir brukt. Balansen viser 149 mill. kroner i bundne fond pr. 31.12.21, se note 13.

I 2021 er merforbruket på 4,1 mill. kroner fra 2020 (Tromsø brann og redning KF) dekket inn, i forbindelse med økonomirapport I-2021 (Ksak 59/21).

Netto avsetning til og bruk av ubundne driftsfond er 212,5 mill. kroner. Vedtak om bruk av disposisjonsfond i kommunekassen var på 8,95 mill. kroner i HAP 2021-2021 (Ksak 178/20) og i Tromsøbadet KF på 237 000 kroner (Ksak 196/21). Vedtatt avsetning til disposisjonsfond til kommunekassen var 225 000 kroner (Ksak 178/20) og 59,8 mill. kroner (økonomirapport II-2021). I Tromsøbadet KF og Tromsø Havn KF var vedtatt avsetning henholdsvis 2,4 mill. kroner (Ksak 196/21) og 5,9 mill. kroner. Samlet var det altså vedtatt avsetning på 68,3 mill. kroner. I 2021 gikk ingen av regnskapsenhetene med merforbruk, i forbindelse med årsavslutningsdisposisjoner i de ulike regnskapene ble det derfor samlet sett *strøket bruken av fond* på 9,2 mill. kroner og deretter *avsetning direkte til disposisjonsfond* på 144,1 mill. kroner.

Etter disse sluttposterene viser den samlede balansen at disposisjonsfond er på 334,7 mill. kroner pr. 31.12.21.

Avslutning av investeringsregnskapet i det konsoliderte regnskapet

Investeringsregnskapet kan enten gå i balanse (0) eller vise et udekket beløp. Udisponert beløp er ikke lenger aktuelt, da det først skal foretas strykninger og deretter avsettes direkte til ubundet investeringsfond (§ 4-6 i budsjett og regnskapsforskriften). Et udekket beløp i investeringsregnskapet skal føres opp til dekning på investeringsbudsjettet året etter at det oppstod, etter at så mye som mulig av beløpet er strøket mot avsetninger til ubundet investeringsfond (§ 4-5 i budsjett og regnskapsforskriften).

Reglene om årsavslutning i kapittel 4 i budsjett- og regnskapsforskriften gjelder likevel ikke for det *konsoliderte årsregnskapet*, jf. §10-1, 3. ledd, i samme forskrift, slik at bunnlinja i det konsoliderte investeringsregnskapet blir summen av bunnlinjene i virksomhetene sine investeringsregnskap.

I 2021 ble investeringsregnskapet for kommunen avsluttet med et udekket beløp på 71,5 mill. kroner. Dette tilsvarer det udekkete beløpet i kommunekassen (67,3 mill. kroner) og Tromsø brann og redning KF (4,2 mill. kroner). Tromsø brann og redning KF må dekke inn beløpet på 4,2 mill. kroner i neste budsjettperiode. Kommunale foretak har selv ansvaret for å dekke inn eventuell udekket finansiering i investeringsregnskapet. Kommuneloven har ikke tilsvarende bestemmelser for overføring av midler til kommunale foretak som det er for merforbruk i driftsregnskapet. Kommunekassens udekkede beløp må dekkes inn i neste års investeringsbudsjett (økonomirapport I-2022). De øvrige regnskapsenheter i Tromsø kommune avsluttet investeringsregnskapet i balanse (0).

Tabell 19-4: Overføring fra drift og netto avsetning

(tall i hele tusen kroner)	Note	Regnskap 2021	Regnskap 2020
Sum investeringsutgifter		866 366	976 530
Sum investeringsinntekter		-766 933	-981 376
Netto utgifter videreutlån		7 625	21 305
Overføring fra drift		-2 299	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	13	-21 973	-10 156
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	19	-12 327	-5 277
Dekning av tidligere års udekket beløp		1 025	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	19	-35 574	-15 434
Fremført til inndeckning i senere år (udekket beløp)	19	71 484	1 025

I 2021 var *samlet investeringsutgifter* på 866,4 mill. kroner, mens *samlet investeringsinntekter* var på 766,9 mill. kroner. *Netto poster for videreutlån* viser 7,6 mill. kroner i utgift. Netto gir dette et beløp i investeringsregnskapet på 107,1 mill. kroner før postene overføring drift og netto avsetning (interne finansposter).

Overføring til investering er 2,3 mill. kroner, jmfør Ksak 57/21, 181/21 og 196/21.

Bruk av bundne investeringsfond var 27,5 mill. kroner og avsetninger til bundne investeringsfond var 5,5 mil. kroner, *netto avsetning til og bruk av bundne investeringsfond* er dermed ca. 22 mill. kroner. Balansen viser 11,8 mill. kroner i bundne investeringsfond pr. 31.12.21, se note 13.

Netto avsetning til og bruk av ubundne investeringsfond var 12,3 mill. kroner. I kommunekassen var vedtatt bruk av ubundet investeringsfond på 150 000 kroner, jamfør Ksak 94/21 og 98/21. Det var ikke vedtatt avsetning til ubundne investeringsfond. Investeringsregnskapet ble avsluttet med et udekket beløp på 67,3 mill. kroner. I Tromsø havn KF var det vedtatt bruk av ubundet investeringsfond på 16,4 mill. kroner. I forbindelse med avslutning av investeringsregnskapet ble 4,2 mill. kroner av *bruk av investeringsfond strøket* for å redusere det udisponerte beløpet til 0. Tromsø brann og redning KF og Tromsøbadet KF har ikke ubundne investeringsmidler pr. 31.12.2021. Tromsøbadet KF har dekket fjorårets udekkede beløp på 1 mill. kroner, samt årets investeringer med midler fra drift. Tromsø brann og redning KF avsluttet investeringsregnskapet med et udekket beløp på 4,2 mill. kroner. Kommunale foretak har selv ansvaret for å dekke inn eventuell udekket finansiering i investeringsregnskapet. Kommuneloven har ikke tilsvarende bestemmelser for overføring av midler til kommunale foretak som det er for merforbruk i driftsregnskapet.

Etter disse sluttposteringen viser den samlede balansen at ubundet investeringsfond er 6,9 mill. kroner pr. 31.12.21.

Note 20 Usikre forpliktelser, betingede eiendeler og hendelser etter balansedagen

Det skal også gis noteopplysninger om andre forhold hvis opplysningene ikke framgår av årsregnskapet for øvrig og er vesentlige for vurderingen av den økonomiske utviklingen og stillingen. Formålet med denne noten er således å opplyse om forhold ved regnskapsårets slutt med betinget utfall, for eksempel rettsaker og lignende, samt hendelser etter balansedagen. Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS) har utgitt veiledning (KRS 7) for når usikre betingede forpliktelser skal bokføres og når noteopplysninger skal gis.

Erstatning

1. Kommunen mottok i oktober 2017 krav om erstatning og oppreisning for påstått svikt i barneverntjenesten. Størrelsen på et eventuelt erstatnings-/oppreisningskrav er ukjent. Den private part har p.t. ikke tatt ut stevning. Saken er varslet til kommunens ansvarsforsikringsselskap samt til Waco forsikringsmegling for evt. øvrige varsler til andre forsikringsselskaper. Kommunens egenandel i slike saker er kroner 100 000. Kommunen har så langt konkludert med at vilkårene for erstatning og/eller oppreisning ikke er oppfylt, men avventer en sakkyndig utredning.
2. Kommunen mottok i oktober 2019 to ulike krav om erstatning og oppreisning for påstått svikt i barneverntjenesten. Den private part har p.t. ikke tatt ut stevning. Kommunen har så langt konkludert med at vilkårene for erstatning og/eller oppreisning ikke er oppfylt, men avventer en nærmere redegjørelse og dokumentasjon for kravet fra partens advokat. Størrelsen på et eventuelt erstatnings-/oppreisningskrav er ukjent. Saken er varslet til kommunens ansvarsforsikringsselskap i den aktuelle perioden. Kommunens egenandel i slike saker er kroner 100 000.
3. Kommunen mottok i september 2020 krav om erstatning og oppreisning for påstått svikt i barneverntjenesten. Kravet er ikke spesifisert, men det er fremsatt krav om erstatning for fortidig og fremtidig inntektstap. Kommunen har foreløpig ikke tatt endelig stilling til kravet. Saken er varslet til kommunens ansvarsforsikringsselskap samt til Waco forsikringsmegling for evt. øvrige varsler til andre forsikringsselskaper. Det er usikkert om kommunen har forsikringsdekning i saken, og dermed om kommunen selv må utbetale en eventuell erstatning.
4. Kommunen mottok i september 2021 et varsel om krav om erstatning og oppreisning som følge av påstått mangelfull og klanderverdig oppfølging fra barneverntjenesten. Den private part er bedt om å dokumentere og konkretisere kravet sitt. Ettersom privat part ikke har fremsatt et endelig og konkretisert krav har kommunen heller ikke kunnet vurdere saken og spørsmålet om mulig ansvar. Saken er likevel varslet til kommunens ansvarsforsikringsselskap samt til Waco forsikringsmegling for øvrige varsler til andre forsikringsselskaper. Kommunens egenandel i slike saker er kroner 100 000.
5. Kommunen mottok i november 2020 krav om erstatning og oppreisning for påstått mobbing i grunnskolen. Den private part har p.t. ikke tatt ut stevning. Vi avventer en nærmere

redegjørelse og dokumentasjon for kravet fra partens advokat. Størrelsen på et eventuelt erstatnings-/oppreisningskrav er ukjent. Saken er varslet til kommunens ansvarsforsikringsselskap samt til Waco forsikringsmegling for evt. øvrige varsler til andre forsikringsselskaper. Kommunens egenandel i slike saker er kroner 100 000.

6. Kommunen mottok i november 2021 et erstatningskrav med grunnlag i en utbyggingsavtale, foreløpig beregnet til 3,5 mill. kroner. Fra kommunens side er det bestridt at det er grunnlag for et krav. Det er avtalt suspensjon av foreldelsesfristen til og med 1. mars 2022.
7. Kommunen mottok i desember 2021 et erstatningskrav etter brøyteskader, beregnet til kr. 200 000. Kommunen har bestridt kravet. Det er mottatt prosessvarsel.
8. Det er fremsatt krav om erstatning som følge av at Fylkesmannen har opphevet kommunens vedtak om pålegg om stans i bruk av pistolskytebane. Kravet ble avvist av kommunen sommeren 2019, men kravshaver har varslet at kravet opprettholdes inntil videre og at de vil komme tilbake til det utover våren. Per februar 2022 er det foreløpig ingen utvikling i saken ut over at kommunen har samtykket til suspensjon av foreldelsesfristen flere ganger.
9. Kommunen har tatt ut søksmål mot staten v/Kunnskapsdepartementet etter at UIT trakk seg fra forhandlinger om å leie et bygg som skulle oppføres av kommunen. Kravet er på ca. 5,5 mill. kroner og hovedforhandling er berammet til 6.-8. april 2022.
10. Kommunen har etablert en fiskerikai på eiendommen til en privat grunneier, og har i den forbindelse inngått en uoppsigelig festeavtale med grunneieren. Kommunen har sagt opp leieavtale med den samme grunneieren. Det har vært og er knyttet mye uro rundt fiskerikaien og disponeringen av denne. Blant annet mottok kommunen sommeren 2021 et søksmålsvarsel fra en næringsaktør med krav om adgang til fiskerikaien og med forbehold om krav om erstatning for tap som aktøren har lidt som følge av påstått manglende adgang til kaien. Erstatningskravet er ikke dokumentert og konkretisert, og kommunen har bestridt at det er grunnlag for kravene. Det er p.t. ikke tatt ut søksmål mot kommunen. Kommunen er i en pågående dialog med næringsaktører i området, samt Kystverket, for å få på plass en endelig avklaring rundt kaien. Kommunen tar sikte på en løsning som ivaretar alle aktørers behov samt tilskuddsvilkårene fra Kystverket. De eventuelle økonomiske konsekvensene av alle forholdene i saken er det per i dag for tidlig å si noe om.
11. Kommunen har krevd om lag kr 600 000,- i regress fra Roald Madsen AS. Bakgrunnen for kravet skyldes at en enebolig ble påført vannskader som en følge av arbeid Roald Madsen AS utførte i grunnen på vegne av kommunen. Forsikringsselskapet til eier av eneboligen krevde i sin tid regress av kommunen og kommunen aksepterte kravet. Kommunen forsøker nå å kreve regress av Roald Madsen igjen. Roald Madsen AS har bestridt kravet. Det må derfor tas ut søksmål. Søksmålsrisikoen vurderes per nå å være liten, men det er noe uklarheter i praksis om kravet skulle vært en del av entreprisesaken og fremmet i sluttoppgjøret. I så fall er kravet tapt. Denne uklarheten utgjør en prosessrisiko.

12. Kommunen mottok krav om erstatning som en følge av manglende vedlikehold av en bru. Den private part driver næringsvirksomhet på andre siden av broen og har anført at manglende vedlikehold har ført til at vedkommende ikke lenger kan frakte varer over broen, da den er stengt for trafikk. Vedkommende krever kr 260 000 i erstatning for tapt omsetning. Kravet er avvist. Den private part har per nå ikke tatt ut søksmål, men varslet at vedkommende vil kontakte Sivilombudsmannen.
13. Kommunen har mottatt krav om erstatning fra en utbygger som en følge av påstått lovstridig og urettmessig pålegg i byggesak. Kravet om erstatning gjelder kostnader til opparbeidelse av gatebelysning langs fortau og erstatning for økonomisk tap som følge av kommunens saksbehandling. Kravet er på om lag kr 5 800 000 inklusiv mva., med tillegg av p.t. ca kr 500 000 i renter og omkostninger. I liknende sak har kommunen inngått forlik vedrørende kostnader til gatebelysning da prosessrisikoen ble vurdert å være høy. Gjeldende sak er nylig kommet til vårt kontor og det er per nå for tidlig å si noe om prosessrisikoen i denne saken.
14. Krav om erstatning for påstått uaktsom saksbehandling i byggesak. Kravstiller tok i mars 2021 ut stevning mot kommunen. Det er uavklart hvor stort kravet er fordi det fremdeles er en klage til behandling hos Statsforvalteren. Før saken er endelig avgjort i forvaltningen er det ikke mulig å vurdere størrelsen på et eventuelt økonomisk tap. Partene har avtalt stansing av saken i påvente av et endelig forvaltningsvedtak i saken.
15. Kommunen mottok i februar 2021 krav om erstatning og oppreisning for påstått mangelfull oppfølging fra barneverntjenesten. Den private part har p.t. ikke tatt ut stevning. Vi avventer en nærmere redegjørelse og dokumentasjon for kravet fra partens advokat. Størrelsen på et eventuelt erstatnings-/oppreisningskrav er ukjent. Saken er varslet til kommunens ansvarsforsikringsselskap samt til Waco forsikringsmegling for ev. øvrige varsler til andre forsikringsselskaper. Kommunens egenandel i slike saker er 100 000 kroner.
16. Kommunen mottok i oktober 2019 to ulike krav om erstatning og oppreisning etter påstått mobbing i grunnskolen og mangelfull oppfølging fra skolens side. Det er p.t. ikke tatt ut stevning i noen av sakene. Kommunen har så langt konkludert med at vilkårene for erstatning og/eller oppreisning ikke er oppfylt og har derfor avvist kravet i begge sakene. Størrelsen på et eventuelt erstatnings- og/eller oppreisningskrav er ukjent. Begge sakene er varslet til kommunens ansvarsforsikringsselskap i den aktuelle perioden
17. I februar 2020 mottok kommunen krav om erstatning og oppreisning for påstått svikt i barneverntjenesten. Den private part er bedt om å dokumentere kravet sitt og kommunen har ikke hørt noe mer etter dette. På grunn av manglende dokumentasjon har kommunen ikke tatt stilling til kravet. Saken er varslet til kommunens ansvarsforsikringsselskap samt til Waco forsikringsmegling for evt. øvrige varsler til andre forsikringsselskaper. Kommunens egenandel i slike saker er kroner 100 000.

Sak om overvannsproblematikk

En privatperson har tatt ut stevning mot kommunen som følge av overvannsproblematikk som skal skyldes arbeid kommunen gjorde på egen eiendom i 2010. Det er fremsatt krav om retting av forholdene på kommunens eiendom samt utbedring av skade på saksøkers eiendom og erstatning for kostnader saksøker har hatt. Kravet på erstatning er rettskraftig avgjort som foreldet, mens kravet om retting ikke er foreldet. Saken har vært stanset i 6 måneder for å se om partene kunne bli enige om en utenrettslig løsning. Partene har ikke lyktes med dette og hovedforhandling skal avholdes 9. og 10. mai 2022. De økonomiske konsekvensene av saken er umulig å fastslå ettersom det ikke er klart hvordan en eventuell retting av forholdene skal gjennomføres.

Krav om utbedring av adkomst m.m.

En privatperson har tatt ut stevning mot kommunen med påstand om at kommunen er ansvarlig for å utbedre adkomsten til personens bolig etter at vegbanen i Dramsvegen ble hevet etter legging av blant annet nye V/A-ledninger. I tillegg er det påstand om at kommunen har bygget veien over deler av privatpersonens eiendom. Kommunen har lagt ned påstand om frifinnelse. Rettsmekling er berammet til 29. mars 2022. Dersom rettsmeklingen ikke fører frem, er hovedforhandling berammet til 23. og 24. august 2022.

Krav om sikringstiltak

Kommunen mottok i september 2021 en henvendelse fra en privat grunneier med spørsmål om kommunen er ansvarlig for å bekoste og gjennomføre sikringstiltak i et rasområde på grunneiers eiendom. Sikringstiltaket er estimert med en kostnad på mellom kr 300 000 – 500 000 eksklusiv mva. Kommunen anser seg ikke rettslig forpliktet til å bekoste det aktuelle sikringstiltaket. Men i tråd med det ansvar som følger av naturskadeloven § 20 ønsker kommunen i utgangspunktet å følge opp saken videre for å avklare om og eventuelt hvordan kommunen kan bistå grunneieren videre. Det er per i dag uklart hva de eventuelle økonomiske konsekvensene av kommunens engasjement i saken vil være.

Sluttoppgjør entreprisprosjekter

Kommunen engasjerte Peab Anlegg i 2021 til å oppgradere turstier på Storelva og i Tromsdalen. Kontrakten etter NS8406 med Peab var på om lag kr 1 500 000. Peab har imidlertid sendt endringsvarsler under vegg i prosjektet hvor det anføres at kontrakten manglet poster for transport og mellomagring av masser, og i den forbindelse sendt krav om vederlagsjustering på ca. kr 350 000 som kommunen v/ Park og Fritid har avvist. Det er innledet dialog mellom partene om en mulig minnelig løsning. Hvis forhandlingene ikke lykkes antas det at Peab tar ut søksmål mot kommunen. Utfallet av en evt. rettslig tvist er usikker.

Reklamasjon i entrepriskontrakter

Kommunen har reklamert på mangler etter prosjekt med oppgradering av kirkeparken i storgata. Det er mangler ved kum og avløp som ikke er riktig sammenkoblet eller utført på riktig måte, med manglende kontroll på overvann som konsekvens. Kostnaden til å avhjelpe mangelen anslås foreløpig til ca. kr 500 000. Kommunen har retting og/eller erstatning for dette av Braathen Landskapsarkitekt AS, som har avvist kravet. Det er foreløpig usikkert hvem som ender opp med ansvaret for utbedringskostnadene.

Kommunen har reklamert ovenfor BMO entreprenør og COVI som prosjekterende for mangler ved stålkonstruksjon ifm en utførelsesentreprise ved Grøtsund. Tvisten dreier seg om ansvaret for kostnader til utbedring av stålkonstruksjonen på ca. kr 1-2 000 000. Saken er komplisert om omfattende, om ble dermed av kapasitetshensyn satt ut til Advokatfirmaet Kluge iht rammeavtale. Utfallet av tvisten er usikker.

Krav om kaivederlag

Kommunen tok i september 2021 ut forliksklage med krav om betaling av kaivederlag på ca. 265 000 kroner eksklusiv forsinkelsesrenter. Forliksrådet innstilte behandlingen av saken i desember 2021. Kommunen vurderer nå hvorvidt saken skal forfølges videre ved at det tas ut stevning for tingretten

Templarheimen

I forbindelse med utbyggingen av Templarheimen skistadion har kommunen, i tråd med merverdiavgiftskompensasjonsloven § 4 første ledd, mottatt kompensasjon for merverdiavgift påløpt i forbindelse med anskaffelsen. Kommunen er i en prosess med inngåelse av en avtale om bruksrett til skistadion med to ulike aktører. Ved inngåelse av avtalen om bruksrett til Templarheimen skistadion endres bruken fra utleie til utlån. Retten til kompensasjon reduseres i takt med faktisk utlån og tilsvarende del av mottatt kompensasjon må tilbakebetales. Estimert basert på avtaleutkastet mellom kommunen og de aktuelle aktørene viser at mottatt kompensasjon kan komme til å bli redusert med ca. 4,6 mill. kroner.

Lønnsfastsettelse

Kommunen kan ha forpliktelser knyttet til at enkelte ansatte kan ha fått for lite utbetalt lønn, som følge av ansiennitetsberegninger, jamfør kommunestyresak 77/18. Beløpet er ved avleggelse av regnskapet ikke kjent.